

౩౦౫౫౫

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 నంబి జూలై నెల 28 వ తేది శుక్ర వారము

NO 101

నంపుటము. 3.

న. శ. నా. మ. స. వ. త. ర. ఆ. పా. థ. మా. స. బ. హు. శ. చతుర్దశి ౧౪.

సంచిక ౧౦౧

శారదాంబ

స్తోత్రబోధినియనునాటకం

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు

మార్గమందు. జూపబడినది, అందఱను జదివి తీరవలయును.

వెల 0-4-0 మాత్రమే.

ప్రొద్దేజ ప్రశ్నోకము.

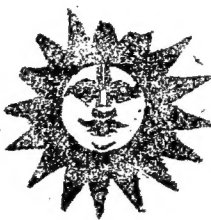
చిరునామా:—

అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,

7, తంబుసెట్టిపేట, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

పువ్వు

పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరుకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాకజెచ్చు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.

(౧౩) ౭౭, తామ్బుసెట్టి, బొంబాయి.

ఆంధ్రనర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయఁబడినది

వెల 0.4-0]

[ప్రొద్దేజ ప్రశ్నోకము

ఆంధ్రనర్వక కార్యాలయము

7 తంబుసెట్టి పేట, మదరాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—డా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

కైలిమలభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొను

పచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములో

అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాసి

జును. చందావద్దతి అనుసందికలదు య. 2.౫.౦

అంచెనాలి తేదు. ప్రనేశిరుసుము తేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు ఏ. డి. గా పంపుదుము.

జలయంతా:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,

(27) 1౩, తామ్బుసెట్టి, మదరాసు అని వ్రాయును.

స్వధర్మ ప్రకాశిని

మత విషయక మాసపత్రిక

సంకల్పర చందా రూ 2 లు మాత్రమే.

ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరములకుండి చాలల ప్రకటింపబడుచున్నది. ఆంధ్రభాష మందు ప్రకటింపబడుచున్న పత్రికలలో మతాచార విషయములను శాస్త్రమువలన రీతి ననుసరించి సమాచారధర్మమును బోధించుటకు ప్రతీక ముతోక్కటి తేదు. ఈపత్రికను కొందఱు దారులును జమీందారులు రాజ సోదకులు 116 రూ॥ల నిచ్చుచున్నారు. చందాపు 25 పథాసపోవకు లున్నారు. దీనియందు ప్రకటింపబడుచున్న సమాచార ధర్మదీపిక శాస్త్రసమన్వయ రీతి చాతుర్వర్ణ్యమును విషయములను హిందూవు ధీందలు కరించితిరవలెను.

4-వ సంపుటము మొదలుకొని 7-వ సంపుటమువరకు ౪౮ ప్రాతసంపుటములు ఒక్కొక్కటి, రూ 1-8-0కు ఇచ్చెదము. 5, 6, 7, సంపుటములు ఒక్కొక్కటి, రూ 1-8-0కు ఇచ్చెదము. 8 వ రూ 5 కు ఇచ్చెదము.

జలయంతా:— మా నేజరు స్వధర్మప్రకాశిని,

107 గుంటూరు, అని వ్రాసి.

AMRUTANJAN

Best Indian Pain Balm

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీలో సహ సీసా 1-కి వెల 0.8-0.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము

తీలినోపులమాన్పును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును

చార్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

నువాసన గలిగి యుండును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

కస్తూరి తులం ౧ కి రూ 30-౦౦

అమృతాంజనం డిపో, 10౭, ప్రోద్దేజ, బొంబాయి

7, తంబుసెట్టిపేట, మదరాసు.

తెలుగు ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి చాలగవతరగతివరకును మూడు దశ సిద్ధముగావున్నవి. ఇవి ప్రసిద్ధి జెందిన పితామహులైన హ్యూగో ప్రభానోపాధ్యాయులైన బ్రహ్మశ్రీ, కూచి నరసింహంతులు డి. యె; డాల్. టి. గారి చేతను, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు గారి చేతను రచించబడినవి. మతీయు మొదటి మూడు తరగతులచేత చక్క పుస్తకములకు దైర్ఘ్యము గాదు 1916 వ సం జూలై నెల 6 వ తేదీన ప్రొద్దేజ సంఘ బార్ని గెజెట్టులో పాఠశాలలయందు ముద్రాగింపవచ్చునని అనుమతి యిచ్చియున్నాడు. ఒక్కొక్క పుస్తకమునికి మిక్కిలి సుందరమైన సాదాపటములును రంగుపటములును ఉన్నవి.

ఆనందవాచక పుస్తకము, మొదటితరగతి రూ 0.2-0

" రెండవతరగతి రూ 0.2-6

" మూడవతరగతి రూ 0.3-0

" చాలవతరగతి రూ 0.4-0

235 ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,

ఆనంద ముద్రాలయాధికారాలు, మద్రాసు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు పడుపుటవను, వాటిని చానుచు గలుగు తుపియందు నిచ్చుటవను మోటారుబండ్లు ఎట్లు సానుకుతో యేదోభాగములు యేదోపనులచేయునో అది తెలియజేయునపుడు స్వల్పముగావేయు రిపేరులను యాచుంకముల శల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ రోడవల్ల నేర్పించబడును. ఇది తెలియ మనములలో నేర్పించుకర్మ మొంటువారవద్దనుంచి లై సెన్సు యిచ్చించి వరకుబడును. మొదలకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగిగ్లాసులు జూలై నెల 1౪ తేదీ నుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 31 కు తేదీ 30 గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నిగమించుటకు తాబోవలయును. ఈ క్రింక నడవారిండువారికి వ్రాసికోవడు.

(31) గ్యాల్లీ అండ్ కో, ప్రొద్దేజ, మదరాసు.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

గవర్నమెంటు ప్రయోగము సూక్ష్మము.

22 వ తేదీ శనివారమున ఇల్లుకూడాని గవర్నమెంటు ప్రయోగము పాఠశాలకు సంబంధించిన విద్యార్థి యొక్క ధ్యాన సంఘముయొక్క సభయొక్కటి జరిగింది. రాష్ట్రపాద్యుని వి. ఆర్. శేంకటరామయ్యగారు ఆనవంతులు (2 వ సర్కిల్ స్కూల్ ఇన్స్పెక్టరు) ఆ గ్రామపాఠశాలను వహించిరి. దైవ ప్రార్థన ముగిసినతరువాత మహాత్మా గుర్రాజుగారు బి. ఎ. ఎల్.టి. గారు స్వప్రసంగమును గురించి యొక వ్యాసము జరిపిరి. స్వప్రసంగమున యానది గ్రంథములను జదివి కలుగజేసికొను జ్ఞానముకంటె శక్తిని. ప్రకృతి పరిణామమును ఏసంగతిని గాని స్వప్రసంగముగా నమ్మియుండ నవసరములేదు. ప్రకృతి పరిణామమున పేర్కొన లాభములన్నవి. ప్రథమమున మన జీవితమున కొకవిధి సంకీర్ణము గలుగును. తనవికాలమున బాలములలో విహరించుచుండెడి వయసులందుండి సకలవయసులను జీవితమును పీడించుచుండెడి మంచియునందము కలుగుచుండ లేదా? ప్రకృతి పరిణామమున నిర్దిష్టమైన వృద్ధిబాంధువు. దానివలన మనోవికాసము లగిరి బాగాభివృద్ధియగును. బాహ్య వస్తుపరిణామ విధిబిడెందును. అందుచే, క్రమము, పీరిని కనుగొను శక్తి దీనియందుకంటె మరి తేలియింతును నిత విశేషముగ వృద్ధి నొందును. పాఠశాల పాఠములవలన గలిగిన జ్ఞానమును మన నున్న పట్టియొక్కటకు ప్రకృతిపరిణామము విశేష సహాయకారి. ప్రకృతిపరిణామ చిత్రలేఖనమున కు ప క రి య ను. మనుపాఠములకును పరిణామ పాఠములకును సంబంధము గలుగును. వాక్యచరణ మెందుయంతయును గలుగజేయుచున్నది. అందువలన కల్పవాక్య క్రియితయించి కవిత్వములయొక్క తద్య చతుర్థాంశము గ్రహించవచ్చును. దేనినేని జక్కగా బరిశీలించి గ్రహించి దానిభావమును జేలిసికొనిన పిల్లలు గంధర్వాతమును జేసికొనెదల బాలరకు జక్కగ మనస్సునబట్టి దానిని మరల జదువవలసినపుడు నితవలసినచోట్ల విలువును, వినుచు కర్మమగునట్లు చదువవచ్చును. భూగోళశాస్త్ర ప్రభుత్వమును ప్రకృతిపరిణామమున జోధించవలెను. గ్రామభూగోళము వ్యాపార యంతర్య భూగోళమును నేర్చుకొనుట కుండును. ఇంకను ప్రకృతిపరిణామమున నీతివృద్ధి కెందును. వాడుకలకు నమూనాలను జుతువుల యవయవ నిర్మాణమును, నర్వదా యొక్కరీతిగ జరుగుచుండు వక్షాత్రాది సంచారమును పరిశీలించగా నర్వక్షేత్రము యొక్కరీతిగ వ్యాధిబుద్ధి బుద్ధి జనించును. ఉపాధ్యాయుడు చక్కగ గమనించు వాడుకను పరిశీలించు నిష్పత్తుగల వాడుక నుండవలెను. పరిశీలన పాఠములను చూడవలెను మూడు. విద్యార్థివహించు తాము చూచిన వానినిగ్రహించు మనస్సు జక్కగ నాటును. జ్ఞాన సంపాదనచేర్చు పాదము పరిశీలనము దాన క్రితమును. ఒకరి యాజమాన్యము క్రింద నడచుకొను విధేయతయు గ్రహణము వృద్ధిబాంధువు. కలసిమెలసి ప్రయాణము చేయుట చే నవ్యవస్థాపకముగా, సాంకర్మికము, వ్యాపారవృద్ధి కనికరము మొదలగు నుపయోగములవలనను. సాధ్యమైన మట్టుకు శ్రోటలను నేయించి ప్రత్యక్ష దృష్టాంతములకు గవనపరచెను. విజ్ఞ, సిద్ధు, ఆశోక్తము, భూమి, గాలి మొదలగు సంగతుల చూడవలెను అవకాశములను సహజముతో బోధించుటకు అవకాశముండుట మూడవయంగము. ఇదిగాక ప్రకృతి పరిణామము కొన్ని సహజ కారములను ఉన్నవి. అయిదవ యంగ లేఖము, నోట్లును, నివర్త గ్రంథములను వ్రాయుట ననుమనముగాయమును నేరించియ్యాజీయము నేర్పరచుటయును.

వైద్యావయము జదివిన పిల్లలు తిరువేంకటాచార్యుల వారు ఆ గ్రామపాఠశాలిగాని గురించి కొన్ని సభ్యులను జదిపిరి. అంతరము బీదలెల్ల నధినిగూర్చిన రిపోర్టును త్రివిక్రము శాస్త్రిగారు చదిరి. ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు కలిసి వారికి తోచిన చుట్టూ జేసికొని మాడోమ్మలూలని బీదలెల్లలకు గ్రంథములను, ప్రస్తుతములను ప్రోత్సాహమైన విషయము. పిల్లలు మాడోమ్మలూలు పాలుకు సావిత్రియ పాఠ్యమును వృద్ధిబాంధువు. కొందరి యభిప్రాయము మిక్కిలి చక్కగనుండెను. పిల్లలు ప్రేయించుకొనుకొని విద్యార్థులు చిత్రించుచుండునాని కామకృష్ణాభయ రంగమును గవనపరచిరి. అగ్రామపాఠశాలిగాని మిక్కిలి సంతోషించి, యుపాధ్యాయులకు తెలియగాని కామకృష్ణాభయ రంగమును పాలుగాక నీతి సర్వత్ర యొండవలెనయ్యెను. అప్పుడప్పుడు సాతకాలమును పాటక ప్రదర్శనము మిక్కిలి లాభకారి యనియు గంధర్వావక్యములతో నడిపిరి. వారికి వందము లప్పించబడినవిదా వాతీయ గీతియతో సభ ముగిసెను — ఒక విలేఖకుడు.

వికమత్యము.

దేవులూరినుండి మొట్టపర్తి శేంకటరామయ్యగారిల్లు మాకు వ్రాయుచున్నాడు:—

అందరే కాభిప్రాయముల యందుట వికమత్యము. సంఘమున కైకమత్యము ప్రాణము. మ్రానవుడవ్యవస్థాక్రమము లేక యభివృద్ధికొందు టసంభవము. తానెంత శక్తివంతుడైనను పరసహాయ ముపేక్షింపక జీవితముగడుపు టతియ్యటము. శ్రీ శుకునివంటి వారలు తక్కు తక్కునవారట్లు జీవితము గడుప వలెన్న పథవులకన్న నికృష్ట లగుదును. కనువు లనో వ్యాభిప్రాయములేకయే జీవించు సౌకర్యముల సర్వేశ్వర డేవు రచియించెను. మ్రానవుడేనిచే చుటలంచిన ఇతరసహాయము మావత్వము. ఇది వైద్యకము, కాన సంఘమున కైకమత్యము ప్రాణము. ఏసంఘ మి భర్తయును నిరసించునో ఆ వంధు మహోగతి పొందుట మన కందర కనుభవైక వేద్యమే క్రి॥ ము॥ 837 సం॥ హిందూరాజు లందకును పునఃప్రాయము నికసాయపడిన, అలగ్నాండ రిహిందూజేశ్వరున కాలిడగలదా? కనోజాప్రభులకు జయచంద్రుడు శిల్పిప్రభుడగు పృథ్వీరాజున కును తనకునుగల యంతర్యకలములచే తాకు పృథ్వీరాజున జయించు శక్తిలేక మహమ్మదుగారి సాయముకొరి యెరిని జయించెను. అంతకు పూర్వమిగిరిని పృథ్వీరాజు తనకులేదే? తనలో తనకన్న యంతర్యకలములున్నను జయచంద్రుడు గిరి సహాయ ముపేక్షింపకున్న నీ పరితరుగు భరతఖండము ముక్కులగు మహమ్మదీయులసాలకునే? మనసంఘ మిట్లు నికృష్టవశయించుకునే? సంఘమునందీ దురాచారముల న్నియు నెల కొను నే? దుర్మార్గులను మహమ్మదీయులు తుదకు తమకు సాయ మొసరిన జయచంద్రునే తుద ముట్టివలెంచిరి. అతడు జయచంద్రుడైత చింతించిన నేమిప్రయోజనము? భాంసంతి నొందుకష్టముల న్నింటి కతకు కారకుడయ్యెను, నిర్మలాంతుకకరణము లీర్వ్యా సంజరితములై యున్నంతకాలము సంఘభావమునకు వో పై క్కడిదీ? అదిలేని సంఘము బాగుపడు పైక్కడిదీ? వికమత్యముచే గాడె తమకన్న నన్నియో రెట్లధికబలవంతు లైన రుద్రులు జలపాతర గెలుచుట? వికమత్యముచే గాడె మరాసు యల సమద్రమును మధిపగల్గుట? వికమత్యముచే గాడె మూడు కోట్ల జనసంఖ్యగల మనమహిళలు మధ్యకన్న మహాసముద్రములందాటి 82కోట్లజనసంఖ్యగల మనరాజ్యమును జయించి మనల పరిపాలించుట? ఇట్లుచూచిన ముల పరిపాలన క్రింద నుండుచే నీ సీతీయందైన నుంటిమిగాని లేనివోయింకెట్ల యధోగతి నందుగమో? విద్రండుప్రజలు తమలో తమకన్న యంతర్య కలములున్నను తమజీవితమువైద్యక మొదలగు రాష్ట్రములు యాద్రము త్రాకించునట్లుటి తానుందరైక మొందలే దె తమజీవితము నిమిత్తము? పీరుకు మనహిందూరాజులను కరించిన కాల మెట్లుండెడిదో? ఇట్టి మహానీయులు మనకు ముఖ్య దర్శకులు. స్వప్రేయము చీలకన్నను స్వల్ప జంతువులుండుట రుదు. అట్టి చీమ లనేకములు చేరి యొకభుజంగమును యమనదనమున కంపుచున్నవి. ఎందుకునునీకిరాని గడ్డిగోచలనేకములు చేర్చినయొక తొడు గనేర్పడి మదపుటేగుకు సహితము బంధింపగల్గుచున్నవి. అనేకవృక్షము లొక్కచో గుంపుగానున్నయెడ వారి నేక తిలవ వాయుడెప్పుడు వశముగాదు. అట్లుగా కక్కడ కక్కడ నొక్కొక్కచెప్పున్న యడవినిసహజానిర్యాసముచేతగల్గును. దుర్బలజంతువులగు దుష్టలనేకములేక మైత్త్యుగ రాజునుసహిత మెదుర్కొనుచున్నవి. ఈ విధముగ వికమత్యప్రభావము నీ ప్రకృతి ప్రదర్శించుచున్నది. కాని మనము గ్రహించుటలేదు. గ్రహించినను ఆచరించుటలేదు.

మనమిప్పుడే గాథనుమిప్పుడే మేల్కొందుచున్నాము. గాథనుమిప్పుడే సడలియున్న మన నేత్రేంద్రియములు నాగరకతా రాష్ట్రములను చూడకరణము జేడిమి సహింప జాలకున్నవి. విలువరకును కాలము నీవిధముగ విద్రావించు గడన సందులకు కడు చింతిల్లితిమి. మనతోటి సంఘముల ప్రభుత్వాది మనసీతికి నిగ్గుపడితిమి. అర్హ విషయములగు దివ్యులకు దాను లమైయుండుట తగదనుకొంటిమి. మహానీయులగు మన బ్రిటిషు పరిపాలకుల సాయమున మనమభివృద్ధికొంద దలంచితిమి. సభల చేయుచుంటిమి. ఉపన్యాసముల నియ్యచుంటిమి. ధనము నమితముగ వ్యయము చేయుచుంటిమి. పెద్ద గడలివ చేయుచుంటిమి. ప్రత్యేక రాష్ట్రమును కోరితిమి. విశ్వవిద్యాలయ మనశక్తికమంటిమి. వైద్యమునచేరుట కుత్సాహపడుచుంటిమి. ఇంక నిట్టికొక్క లనేకములు కోరుచుంటిమి. కాని సంకల్ప నిర్భల మగుటెట్లు? ఇప్పుటి నాగరకతా రాష్ట్రముల

న్నియు ఎత్తుగ ప్రధాన భర్తయుగ నెంచి చూచుచున్నాం మనమును అద్దాని నే యుకరింపవలయును. అదియెదే? వికమత్యము. మనలో నైకమత్య ముంటిందచిచాయని మిరడుగవచ్చును. వికమత్యమున్నదా? లేదు వికమత్యముగ లేదు. మనలో జాతి వైమమ్యము లధికముగనున్నవి. ఈవ్యవస్థలను పెచ్చుపెరుగుచున్నవి. ఇయ్యది కృతకృతముగ వృద్ధినించుచున్నదిగాని తీజించుటలేదు. ఒకరేటికన్న నొకరు కోటికంటెను. ఇట్టి సీతీయందైన మనసంఘము బాగుపడు పైట్లు? మనమితర సంఘములతో ప్రయోగముపైట్లు? మొన్న మొన్నటివరకు మిక్కిలి హింససీతీయందుండి యిప్పుడత్యంత బాధ్యులైన మన మై వెలుంగుచు వికమత్య నిలయ మెరున్న జహాను నొక్కటే లిలకింపుడు. ఇంక యితర రాష్ట్రములం జూచుడు. ఇది యెన్ని యొక మత్యముచే గాడె యెట్లుండె? మన సంఘమున హింససీతీ సమభవించుచున్న సంఘము నికొక్కటి కాంచగలమో? మనకెట్టియభిప్రాయభేదము అన్నప్పటికి ఇట్టి సమయమున యాచలకుం బారదోలి యందర మే కాభిప్రాయముపై మెలంగుట మిక్కిలి యుక్తము.

బొబ్బిలి యుద్ధనాటక ప్రదర్శన బహుమానములు.

రాజమహేంద్రవరమునుండి కర్రాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిల్లు మాచేర వ్రాయుచున్నాడు.

నాచే రచియింపబడిన బొబ్బిలి యుద్ధనాటకము రాజమహేంద్రవరములో బ్రదర్శించి సమర్థులైన 5 గురు జడ్జిలచే బరిశీలించబడి కృతార్థులైననాటి నీక్రిందిధనము బహుమానము లొసంగబడును.

ఆంధ్రనాటక సమాజముల వారందఱును తమమధ్యస్థుల ద్వారా ఆగస్టు 10 వ తేదీ తాళు 5.0-0 0 డనుముతో దరఖాస్తులను బంపవలెను. నెవ్వెంబు 16 వ తేదీ మొదలుకొని ప్రదర్శనములు జరుగవచ్చును. దరఖాస్తులు చేసినవెంటనే ఆయా కంపెనీలకు జడ్జీలచేర్చు మొదలగుచు వివరింపబడుచు బహుమానులవివరము.

1 రంగారావు 2 మొగ్గరావు, 3 పాపారాయుడు 4 విజయరామరాజు ఈ గాత్రములు ధరించినవారి కృతార్థలయినవారికి రు 32.0-0 విలువగల 4 బంగారుపతకములును 5 మైదనబాక 6 బుస్సీ, 7 భర్తారావు 8 మల్లయ్య, ఈ పాత్రములు ధరించినవారి కృతార్థలయిన వారికి రు 25.0-0 విలువగల 4 బంగారు పతకములును మొత్తముమీద బాగుగా ప్రదర్శించిన కంపెనీకి రు 200.0-0 మొగల సరస్వతీ విగ్రహమును బహుమాన మొసంగబడును.

నిబంధనలు.

దరఖాస్తు వారు లోకనాటక సంఘమునకు సంబంధించి యుండవలెను.

శ్రీలు వేదధారులు గానుండు నాటక రూపముల దరఖాస్తు లంగీకరింపబడవు. అంగీకరింప బడవారు దరఖాస్తు రుసుముతో కారణము తెలుపకయేత్ర గి వాడుకచేయబడును. మూడుదరఖాస్తులకన్న తక్కువ వచ్చినయెడల దరఖాస్తు రుసుము వారివారికి వాపసు చేయబడు మారు అధికారముకలదు.

దరఖాస్తులు మాకు జేరవలెనోడనే ఎకర ప్రదర్శన మేది నమున జరుగుచున్నది వారివారికి దెలిపబడును. ఈరీతి తదిరములు ఏదో కారణము వచ్చినప్పుడు మాకును మారు అధికారము కలదు.

ప్రదర్శనములకు కావలసినభగ్యులతోగాని వచ్చినరాక బడితోగాని దరఖాస్తుదారులకు సంబంధములేదు.

ఏ కారణము చేతనైనను నిర్ణీతవయసు నాటకము ప్రదర్శించని యెడలగాని నిబంధనలకు వ్యతిరేకించినగాని అనాటక సంఘమువాడు మాకు రు 800.0-0 డామేజన్సుక్రింద ఇచ్చుకొనుటకు బద్ధులై యుండవలెను.

దరఖాస్తు వారులలో బహుమానములు పుచ్చుకో దలచినవారు తమ ప్రదర్శనము కాకమునుపు ఇతర ప్రదర్శనములు చూడనూడదు.

ప్రదర్శనమునకు రంగస్థలము, తెరము, లైట్లు, నృపం గము, మేమే సప్తము చేయుదును.

ఇతర గాయకులనుండి వచ్చినవారికి 20 మూవరక్లాను రై ఆటిక్కట్టు రాకపోకల కియ్యించుదును.

దరఖాస్తువారి వా "మీచే నిర్ణయింపబడిన నిబంధనలన్నిటికి మేము బద్ధులములు మాకు నిర్ణీతవయసు మేము వచ్చినాటకము ప్రదర్శించుటకు అంగీకరించి రుసుముతో దరఖాస్తు పంపుకొంటిమి" అని మాచేర వ్రాయవలయును.

జూ బు లు

బందరు సభలు.

ఆయా:

బందరు సభను గురించి మిత్రత్రియండిటీవల ప్రకటించిన రెండు వ్యాసములను చదివినది. అందు వ్రాయబడిన కొన్ని సంగతులు సత్యమునకు దూరమగుటచే జవాబుగ వీక్షించితిమి. వ్రాయబడినవిచ్చెను. 9 వ తేదీని పురభవనమును జరిగిన సభకునే బోయియంటిని. అదివరకే ఏమియో ఆలోచించునని గోవిందరాజుల నుబ్బారావు మున్నగువారు వాదద్దకు వచ్చి కొప్పరపు సోదరకవులను చట్టపక్షే నేంకటరాష్ట్ర గారిని మాయించి నియోగుల విషయమై జరిగిన చర్చను గూర్చి ఉపన్యసింపుమని కోరిరి. అందుకు నేను సమ్మతించు లేదు. నుబ్బారావుగారే ఉపన్యసింపవలసి చెప్పిరి. వారు ఉపన్యాసానంతరము చెప్పిన విషయములను గూర్చి ప్రసవకు చుటకు నన్ను సాక్ష్యముగ కోరిరి. నేను చెప్పక తప్పని విధి గదాయని స్థావరముల కన్యాయుగ రెండు సంగతులను మాత్రమే చెప్పితిని. 10 వ తేదీని జరిగినసభకు నేను వెళ్లియుండ లేదు. 11 వ తేదీని కొందరు స్నేహితులు నాయుండికివచ్చి నిన్నటిసభలో నే చెప్పిన విషయమును గూర్చి వేమూరి రామచంద్ర రావు గారు నూరికాష్ట్ర గారు మున్నగువారితో అట్టిసంభాషణ జరుగ లేదని చెప్పి నట్లును గనుక అది నమ్మదగిన విషయముగాదని ప్రశ్నించెడి నుండి హనుమంతరావు పంతులుగారు సభ ముగియుటకై చెప్పారని తెలియజేసిరి. హనుమంతరావు పంతులుగారు అట్లు చెప్పట కడుసాహసము ఒకవ్యాసము వ్రాసిన అంతుమాయించి జరిగిన యాత్రాసంగతులను స్పష్టముగ వ్రాసితిని. ఆవ్యాసము కత్తికకు పంక పూర్వము కల్లులో హనుమంతరావు పంతులుగారికి చదివి వినిపించితిని. వారు సభయందు నేను ఉపన్యసింపిన అభిప్రాయమును చెప్పలేదని తెలియజేసిరి. మరుచటిదినము నుండి హనుమంతరావు పంతులుగారును వేమూరి నుబ్బారావు రామచంద్రరావుగారును హరినాగ భూషణముగారును వావ్యాసమున కృష్ణావృత్తియందు ముద్రించినచదు తిరిగి తెప్పించుమని కోరిరి "In the interests of your friend you must withdraw the article" అని హనుమంతరావు పంతులుగారు నొక్కిచెప్పిరి. చ.నేంకట రాష్ట్ర గారునూడ ఆవ్యాసమును ముద్రింపముక కియ్యరదని కోరిరి. అందు మీ ద వా వ్యా స ము ను తిరిగి కృష్ణరావుగారివద్దనుండి తెప్పించుకొంటిని. నేను సభయందు మాచూరించిన రెండుసంగతులు నాయుంటి జరిగినమాట సత్యము. ఇందు ఈవర్ణాత్రియ కల్పితములేదు. నాయుంటి వాయెడట జరిగిన యీ విషయమునుగూర్చి చెప్పటకు వాకు పూర్వమైన హక్కుగలదు. కాని వారివలన వింటిమి వీరివలన వింటిమి అను చెప్పవారిమాటలు ఎంత విశ్వసనీయములూ ఆలోచించెదరుగాక. ఇందు నే వ్రాసిన విషయమై భేదాభిప్రాయమున్న రామచంద్ర రావుగారికి వ్రాయగోరవను.

కృత్తివెంటి గంగరాజు

ii

9, 10 తేదీలను బందరులో జరిగిన సభవిషయమై 15, 16వ తేదీలందు వెలువడిన ఆంధ్రపత్రికయందు వ్రాసిన వ్యాసమును చూచినప్పటినుండియు కడునిరంజనము. ఆసభలో రాష్ట్ర గారు నియోగులను చెప్పతో కొట్టవలసినదే య చెడు సుద్దేశముతో వ్రాసినవారిని గంగరాజుగారి యుంటివద్ద రాష్ట్ర గారు ఒప్పుకొన్నట్లు నేను చెప్పియుండలేదు. ఆలాగున వ్రాయట చాల పొరబాటు. రాష్ట్ర గారు గుంటూరు నేను అనేవు ప్రకములూ వైదికులు మగవారినియు, నియోగులు అడువారనియు వ్రాసినవారినియు ఆలాగున వారు ఒకకాఖవారిని ఆకాఖలో నొకరైన కొప్పరపువారితో వైషమ్యము కలిగింత మాత్రముచేత నిందించుట కడు హేయమైన కనియనియు కవి ఎంత తెలివితగలవాడైనను కవిత్వము సద్వినియోగ మైనట్లయితే ఆ కవిత్వమునకు వన్నె తెచ్చినవాడైనర్యజవాపాదమును బడయునగాని లేనియెడల గౌరవమునకు పాత్రుడుకానేరదనియు, రాష్ట్ర గారు సహజముగ తాము కవిత్వము చెప్పటయందు సమర్థులైనను, దానిని సద్వినియోగము చేయకపోవుటవలన ఆకవిత్వము బందరుపాఠుల యందలి ఆమాదమును బడయలేదనియు, కొప్పరపువారికి రాష్ట్ర గారికి నుండు నునస్పర్థలవలన కొప్పరపువారి కా ఖ వారైన

నియోగులవందరికి దూషించుటవలన రాష్ట్ర గారిని గౌరవించుటయందు ఆకాఖలోచేరిన వాబోటి కొందరికి ఇష్టములేదనియు, వారు తాము నియోగులను బుద్ధిపూర్వకముగ దూషించలేదు, కొప్పరపువారిని దూషించుటలో పొరబాటున వచ్చినదని చెప్పి ఆయంకేమున వారు వదలుకొనే యెడల (Withdraw చేసేయెడల) మాకందరికినూడ వారిని గౌరవించుట యిష్టమేయనియు, నియోగులు అడువారని పొరబాటున వ్రాసినవారిని అనుకొందుకే మో ఆలాగున కాదు. ఇటీవల కొప్పరపు వారు బందరు వచ్చినప్పుడు గంగరాజు గారి యుంటికి వెళ్లి గంగరాజు దే రాష్ట్ర గారు, వేమూరి రామచంద్రరావుగారు, గంగరాజుగారు నుండిరియు, అప్పుడు వారికి జరిగిన సంభాషణను నీ నియోగులు అడువారను మాట బుద్ధిపూర్వకముగ వ్రాసినదేకాని పొరబాటు కాదని వారు చెప్పినట్లును ఈవిషయమే గంగరాజుగారుకూడ ధృఢపరుచుదురనియు మాత్రము చెప్పితిరి. దానిమీద గంగరాజుగారు అడువారనటయే కాదు, చెప్పతో కొట్టవలసినదనే యభిప్రాయముతో వ్రాసిట్లును, కోర్టుకు వచ్చేయెడల కవులము గనుక తాము వేరువిధముగా సమర్థించుకోగలమనియు రాష్ట్ర గారు చెప్పినట్లును సభలో నుపన్యసిందిరి. మరుసటి దినము సభకు నేను వెళ్లేదు. గతరోజున నియోగులను రాష్ట్ర గారు దూషించివారిని చెప్పినవిషయము నమ్మలేదని కాదని హనుమంతరావుగారు చెప్పినట్లు వ్రాసి వారు. గతరోజున యీ విషయమై మాట్లాడినది నేను గంగరాజుగారు. ఇందులో నెవరుచెప్పినది అబద్ధమని పంతులుగారి అభిప్రాయమో తెలియజేసితిని. వాలో ప్రధమములో నియోగులను అడువారని నిందించి వారని చెప్పినది రామచంద్ర రావుగారు. గంగరాజుగారు. నేను దానినే సభలో నుపన్యసిందిరి. గంగరాజుగారు తమ యెదుట అట్టిప్రసంగము జరిగినదని సభలోనే ఒప్పుకొనిరి. రామచంద్రరావుగారు సభ దివిలను నేను అడుగగా తాము వాలో నైసంగతులను చెప్పినమాట నిజమే యనియు, చెప్పతో కొట్టవలసినదేయని గంగరాజుగారు చెప్పినమాట రాష్ట్ర గారు అంటే అని యుండిరే మో తమను స్పష్టముగా జ్ఞాపకములేదనియు ఈవిషయమై సభలో ఏమైన చర్చ వచ్చేయెడల ఆ మాటలనే సభలో చెప్పటకు ఆరోజున సభకు వెళ్లితిమినియు తమను ఎవరు ఆరోజున సభలో నడుగలేదని యు చెప్పిరి. ఇదిగాక గుంటూరినీరు పుస్తకము చదివిన ప్రతి వారిని నిజము విశదము కాగలదు. ఇట్టి సందర్భములలో హనుమంతరావు పంతులుగారు నూరి రాష్ట్ర గారు మొదలగు వారు ఏమి అడిగిన రామచంద్రరావుగారు ఏమి సమాధానము చెప్పిలో నిజము కనుగొనుటకు బహిరంగముగా సభలో గతరోజున నియోగులను దూషించివారిని చెప్పినమాట నిమ్మ తిగినది కాదని చెప్పట కడుసాహసమును కోచనియము నై యున్నది. ఇట్లుటివైచను పంతులుగారు తమ పొరబాటును గు రెవరుదురు గాక.

గోవిందరాజు వేంకట నుబ్బారావు.

II

నియోగి వైదిక సమ్మేళనము.

ఆయా:

ఈక్రింద వ్రాసిన విషయములను గూర్చి నిట్టి సమ్మేళనము అసంభవమని నూచించితిని. ప్రబలకారణములు కొన్ని చూపితిని. నుతనీధి వాడుకులకే కొన్ని యసందర్భపు పట్టుదల లున్నవనియు, కలసిమెలసి కనిచేయుటకు కష్టమనియు గొన్ని ప్రబల యాటంకములనై చూపితిని. కాన ఈసమ్మేళనము జలుగకూడదని నాయభిప్రాయమైనట్లు కొందఱు హించియున్నది. జలుగకూడదని ఒకవేళ వాబోటి యొక స్వల్పస్వక్తి వ్రతకల వ్రాసినను ప్రమాదము లేదు. ఇందు, మధ్య కాఖలలోను నుతనీధి పూర్వపార కరాయణులు పూనుకొనవలయును. కార్యక్రమము జలుగవలయు. క్రొత్తకొత్తములగు నవవాగింకులు నడుము కట్టినను లాభములేదు. ఎందుకన వారు విరంజన, రంజనలా వివాహాది ప్రతి ఆరాష్ట్రయ విషయములను ముందుకు వచ్చెదరు. ఇదికూడ వానిలో నొకటియని ప్రజాసమూహము నిర్ణయము చేయును. కానరసాభాస మగును. ఈ ఉభయకాఖలవారి సమ్మేళనమునకే గాక స్వార్థాంతరమును కాఖ లన్నిటికిని సంబంధ బాంధవ్యము లుండవలయు ననియే నేను తిరగరణకుద్ధిగ గోచరున్నాను. తదుపరి త్రిమధుల వ్రాహ్మణుల కందటికొండ బ్రయత్నింపవచ్చును. నే నెక్కడికి వెళ్లినను వైదిక గృహములలోనే భోజనముచేసి, వైదిక కుండితోత్తముల సాన్నిధ్యముననే,

యనేక యమాల్యాభిప్రాయముల సంగ్రహించుదును. మన ఆంధ్రజేతమున నేటికిని అష్టకష్టములకు లోనై వేదాధ్యయనముచేయుచున్నది వైదికులే. నియోగులను ఇంతకంటకు వ్రాహ్మణులుగనుంచినదైదికులే. వారకూడ నియోగముగా వలంబను లై యుండినచో నిట్టిటికి ఆంధ్రజేతమున నేదనుక ప్రచారము లేదధ్యయనమును నామాకష్టము లయ్యెడిదే.

కాని అంతర్భాషా సమ్మేళనములలో నియోగులే ముందంజలేయుచున్నాడు. నియోగులు గోలకొండవ్యాపారులతోను వైష్ణవమతీస్వీకారులతోను లింగధారులగు వైపులతోను సంబంధములు జలుపుదురు. నా సన్నిహితసంబంధముల కొంటు లింగధారు లున్నాడు. వైశ్వదేవానంతరము సామ్రాజ్యములలో భోజనముచేయునపుడు నా కుండు ఆనందమే శివపూజానంతరము లింగధారులతో భుజించునపుడును ఉండును. వైదికులతో బాంధవ్యము జలుపుటకు రాష్ట్ర యులైన ఆటంకములు లేదనియు, అట్లుసమ్మతించువాకు వైదికులలో నెవరైనను న్ను, తమకు తమ తనియ్యటకు సంసిద్ధుడననియు శ్రోతము కూడ చదివిన వాబంధువులొకరనుచున్నాను. కాని శిష్టాచారకటుంబమును వారచేసించెదరు. సంబంధబాంధవ్యములలో కోటికొక్కవై రాష్ట్ర గారును చాలకంటకు మార్గదర్శకులైరి. వీరిసోదరీమణి యొకరి లింగధారుల కియ్యబడియును. ఆమెయు లింగముకట్టుకొనెను. కనుక, అంతర్భాషాసంబంధములలో నియోగులకు న్ను. వైదికులకున్నచో నెవరైన ప్రాయుడురుగాక, నియోగి వైదికసమ్మేళనము కంటె సామ్రాజ్యసంఘ సమ్మేళనమునకు నెవరైన బూతుకొనవయెడల శ్రేయోవాదుకము. దేశోపకారము మంగళకరము!

మోక్షవాధం వేణుగోపాలరావు.

WANTED.
కాపీరైటు అమ్మకము
 మతగ్రంథములు! అమూల్యములు!!
 స్వగ్రంథములను మున్నవ బుచ్చయ్య కంతులవాగోచేతెనుగు ప్రతిపదార్థ టీకాతాత్పర్యముతో ప్రకటించబడిన ౧౦ ఉపనిషత్తులు, ౧౫ స్మృతిలు, ఋగ్వేదము ఒకటవ అష్టకము, సంధ్యావందనభావ్యము మున్నగు మతసంబంధమైన గ్రంథములయొక్క తెలుగుభాగము కాపీరైటు అమ్మకవలసియున్నది. కొన గోరువారు, ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.
హెచ్. వి. కృష్ణ అండ్ కో.
 చింతాద్రి పేట, మద్రాసు.

మదరాసు మ్యునిసిపాలిటీ.
నో టీ సు
 1904.న సంవత్సరపు మదరాసు మ్యునిసిపాలిటీ కి-వ ఆక్టులోని సెం 133 (1) కు తెక్తును ననుసరించి, మ్యునిసిపాలిటీలోని 2-వ డివిజనులో చేరిన లాయరు చినతంబి మొనలి ఏభో సెక్షవరాయని కోవెలవిడి మొదలుకొని కొల్లావారిల గ్రామము వరకును ఉండే యిండ్ల పంక్తిని ప్రస్తుతము మ్యునిసిపలు ఆఫీసులో ఉంచుచున్న స్థానుదాఖలా, నిర్ధారణ చేయుటకు మదరాసు మ్యునిసిపాలిటీ ఛీఫ్ డివిజను కమిటీవారు యోచించి యున్నారని యందుమూలమున తెలియపరచబడుచున్నది.
 ఈస్థానును కచేరి జరుగు కాలములో వెళ్ళుడయినను వచ్చిచూడవచ్చును. 1916 సంవత్సరం ఆగష్టునెల 27-వ తేదీలోపల చేరునట్టి ఆక్షేపణల నన్నింటిని స్టేషింగు కమిటీవారు విచారించుదురు. వర్చువడిపాట్లమొంటు టి. విజయరావువాచార్య, మదరాసు కార్పొరేషన్
 26 జూలయ 1916. ఆఫీసు ప్రెసిడెంటు.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ మహావేంకటాద్రిమహారాజగారు.

I

శ్రీమహావేంకటాద్రిమహారాజగారు.

ఈ దేశమున (ఆదివారము) ఎన్ని యుత్సవములు జరిగినా వాటిని బ్రతుకలనున్నది. జన్మమే మున్నట్లు వినిగాని, ఇంకా అట్టిమహా ప్రళయము మానవము నూచున అందిగానియెందుకై అంతన, కలుపాటులతో నిశాకముచాటి రను నాకస్మికకాండ విడుటనే మావ్యావహరికజీవనము మేరలేని దగుచున్నది. ఈ విద్యార్థులు వృత్తి స్వర్గము దెగుటచే బ్రహ్మకాయావ్యయము కలుపందే బంధితకవుల కంటకు బహుళ సహజమైయున్నది. "గగనపురి నీకర ముచుట" వాక్యమునని ముచ్చట నూచించిన రాములు వారికి దానంతట దొరికినను వాటి బహుళత గాన బంధిత కన్యాధరణము సమర్థించి చోయిన యొకవివరము వలెనే శ్రీశ్రీశ్రీ మహావేంకటాద్రిమహారాజగారు తమ యాది కీర్తకంపై సారస్వత గ్రహణముచే బంధితక వుల కాపందావ్యయము యొందిరి. విద్యార్థులకు లయన మీ పాఠ్యముచేసి వాము నేనుటకడ చేపట్టియుండిరి. విద్యార్థిమహర్షి వీరకర్మపాతకముండెను. మామండలి యులగు పండితకవులవై వీరకర్మపాతకము సాటిలేని వై యుండెను. వారీవార్త నెల్లు సహించుటో యూహించిన వర మున్నాము. ఈకర్మపుణ్యము మామండలివిద్యార్థివృద్ధివై యొనర్చిన మహాపాపముల ఖరీదున వీరకర్మ మాపురమున నున్నతవిద్యా పాతకాల రాజ్యమున్నది. యుక్తవయసున నీమహారాజగారు నిత్యసాహాయ్యము నేయకున్న వామహామహా యొక వేళ తేటపడవలసిన మా పాతకాల మహారాజగారిని యున్నతవిద్యాలయముల బృథ ముద్దేశము సానముల నలంకరించుచున్నది చెప్పట చేరనే వీరిసాహ సేవలైచేడియు చెలియన. వీరివల్ల మాపాతకాల తరువ్వకము నెల్లు ప్రకటింతుకో మాదవలసియున్నది. వారి సాతకాల వేంకటగిరి మహారాజగారు హైస్కూలులోని విద్యార్థులు ఈపాఠ్యములు సభగూడ తమచాచామున వెలియచ్చు మ సాతకాల మహామహాపాతకము మామహావేంకటాద్రిమహారాజగారు.

II

శ్రీమహావేంకటాద్రిమహారాజగారు.

శ్రీశ్రీశ్రీ మహావేంకటాద్రిమహారాజగారు. ఇతనికి సంకల్పర ములనుండి సంచయము గలదు. విద్యానిమయముగ నేనెల్లదేమి వ్యాసినను వెలిసే సాదరముగ నమాధానము వ్రాయించుచుండి.

వారి సంస్థానమున బూర్వము వ్రాసినవియులయిన గ్రంథములన్నియు బ్రథమ పాఠమున వారు బంతుటయే కాక పిమ్మట బ్రాహ్మణమైన వెలిసే ఆయా గ్రంథములకు కంఠముండిరి.

వీరు సంస్కృతగ్రంథములందు అసద్భక్తికాండీత్యము గలవారయి నివాసిత్వ గ్రహణమున నిపుణులయి విద్యార్థులకు సంస్కృత ప్రశంసా పాటలయి యుండిరి. మహాకవుల నెక్కువ గానములను బ్రకటింపించుచుండిరి.

అంతరాలివై పుష్పకృష్ణానందమయములయిండిరి. ఇట్టి భావనావ్యయము మహాకవుల అమరుగా గలరుట సాహసము కాదు.

వీరు రచించిన శ్రీకృష్ణవిగ్రహ మొదలగు గ్రంథములం జరిగిన వీరకల్పవాదే దదగ్ర్యము విశదములు. నెల్లూర వీరి సాహసమున వేకో తరగృద్ధి తేలుచుండు హిందూపాతకాల (వి. ఎం. ఆర్. హిందూ స్కూలు) విద్యార్థులతో కలాకాలగావృద్ధి నేయడంపుగోపి యుండిరి. వేకోతమనవై ఇట్టి మహాపాతకములైన యొ వివిధభావపుటచూచున నల్లకొనుండెను. ఇట్టి వీరు అభావపుటపు పాటలయనంతుల అంతరాలియె అను అందు మామండలియె నెంతయు దుర పిల్లవాడు. ఈ రాజవంశుడ దస్యమించుటకు గూర్చిన వాని సాదము నీకొందిగ్రహమున వెల్లడించి ఇందుక కాలం గాం డించెను.

నీ సరవద్యకృష్ణకృష్ణ మధాకముల వా కిటివాదచే గుండెగా నొకటి ముతకవిహితంపు సాదకాదిచోర తతికి నికరగంపు దక్షిణ గొలిపి యూచు వ్యాపిదవాశాధ జనలోచ న ముందుంబుల ముందుగగనావృత్తి సామ్రాజ్యవృత్తికి నెదోడు వాసిన తలవంత సరతలంబు బ్రాహ్మణుడే.

నీ విద్యార్థిమహావేంకటాద్రిమహారాజగారు నెగడునట్టి యావనియెంతటిమిరము లాకృతిమిరం బ్రకటింతుగోటి వాదనోపాకృష్ణ యావనిపాతకాలచంద్రుడే దేవద్రావెర.

వింతలు-విశేషాలు

(వికట భారతి)

తలలేమో కలియి, తలవార వ్యాధిస్థానంగా తప్పలే నేం, ఒప్పులే నేం. ఆలాగునై శ్రీవాసురై అబద్ధ లో కొన్నిగదులు కొన్ని కారులవాసోసం క్రత్యేకించివామని బల్లకటితే చెల్లదని ఒక వ్యాధిస్థానంగా ఒక వ్యాధిస్థానంగా గారు తీర్చుచెప్పారు. ఆది అన్ని ప్రతికూలము పడింది. ప్రతి కల్లో అందరూ బాగా చదువుతారో లేదో అని అందరూ బాగా చదవాలని అది ఎవరో అప్పుడేయించి ఆకరత్రాణ వేలకొని అందరికీసందిచ్చెను. మన కాలాటి వాళ్ళుంటే మన మెందుకు జడియాలని బడిపిల్లలంతా పండానికి బల్లగట్టిన గదులలోనే కాలుబెట్టడం ఆరంభించారు. అంతా అసలు చారు, అసలు వారిని బట్టి అభిమానం గలవారిని బట్టి అక్కడ వుండే రైలువుద్యోగులు, హామీ-హామీ వ్రాసారు.

హామీలేదు హామీలేదు. హామీలేదు మిరాలాగు బల్లబిల్లులు కట్టడం పనికిరాదని అబ్బాయిలంతా అన్నారు. అంటే నేంయూలే నేం అందుకొంది దిగలేదు. ఆలాగు ఆరంభం కాగానే అదిగాదురా పని అని ఆకరల వారు నిన్న అందో పెండెం గట్టుకొని కొట్టేమకు నుమ్మరి కడ్డం గాలిలబడి బండిగి బడికి నెల్లూతూపున్న బడిపిల్లల నందరిని బడిరైలు కట్టుకొని వానా. కొట్టినవారు కొయ్య-కొయ్య యరకలు యానాదులు అయితే అడవిముదావాళ్ళు అక్కాసంజే ఆలాగు చేకారకానోచ్చు. వారంతా తెల్లవాగు తెల్లనిగలవాగు - వానాగు గలవాగు - వాగరక గలవాగు - తెలిసినవాగు - యూరేషియనులనండి యూరొపియనులనండి - ఆంగ్లోయండి యులనండి. అంతా వాగుతెలియదు. అందరూ వారిని బాటి వారని-తెల్లవాని అంటారు.

అబడిపిల్లలలో ఇద్దరికి అధికమయిన దెబ్బలుతగిలాయి. కొంతమందికి కొద్దిగా తగిలాయి. ఆసమయంలో అక్కడ రైలువే వెళ్తున్నప్పుడు కూడా వున్నారట. అందులో న కా యు ఇంకవడ్డీతో ఎండనో కొట్టాడట. పోలీసుప్రేమకు పోయి పిల్లవాళ్ళు చెప్పారట. అప్పుడు దిక్కిమీసరకు పరాంకుం నాయకు గారు అక్కడికివెళ్లి వాచేరు. వ్యాధిమహర్షి రట చాలాదెబ్బలు తగిలినవారిని జరలు హామీలికి కంపి చారుట అందులో నక పిల్లవాడు అదెబ్బలవల్ల ఆనవత్రితో చూపోయినాడని యిక్కడోక సంకతి తెలిసింది. అది ఎంత నిజమో ఇప్పుడు చెప్పలేం. ఎంతో ఇది ఏలాపరిమితియిందో మాకారా? అప్పుడేయించి ప్రతికలంకరి కీ కుంచివెట్టడం ఆసమయపుట, పిల్లవాళ్ళు ఆలాగు బల్లగట్టిన గదులలో కూర్చో కడగట్టి తప్పట, కారణం లేపందా కర్రలు బట్టుకొచ్చి బుర్రలు బద్దలొట్టడం వ్యాధి కాస్తా ప్రకటించిన వనే ఆవుతుండేమో అభిరుకు.

మాలవాళ్ళు మామ దగ్గరగా రానూడదా బ్రాహ్మణాది వర్ణాలవారు పంచముల పిల్లల్లో పాతకాలలలో తమతోకలసి చదవనియ్యడం లేదనే సంకతి సర్వకలకులకు తెలిసిందే. అందు చేతనే ఫాకరీలకు మంచి అను కూలంకలం - అనేక మంది మాలమాదగలు కిరస్తాముల గావడం. మనకందరికి తెలుసు-అయితే మాత్రం ఫాకరీల పాతకాలలలో ఇదికరకున్నా పంచము లకు వాహాటగా చేర్చు కంటున్నాడు. మిగు కిరస్తానేలే గాని మేమచేర్చుకోమని వారేమిరూపు వెట్టుకొన్నట్లుకావు లేదు గాని ఈ మధ్య ఈలాటి ఇతర ఏలూరులో జరిగిందట. ఒక పెద్దకులమాయన తన కొడుకుకు చదువు చెప్పిద్దామంటే మామూలు పాతకాలలలో నలేమి లాభంలేదు గదా ఫాకరీ గారిని పట్టుకొంటే పరిజగదా అని ఆశున దగ్గరకు వెళ్ళాడు. వెళ్ళితే నీవు నీ పెద్దాం నీ కొడుకు. నీ యింటిలి సాది. అయిన బంధువులు- కాబోయే చుట్టాలు - పుట్టిన బిడ్డలు- పుట్టబోయే బిడ్డలు- అల్లుళ్లు- కొడల్లు- అంతా అక్కడకుం కక్క మా టుగా తచ్చి మరన్నానం బుచ్చుకొని మామో కలిస్తే అప్పుడు నీ కొడుకుకు అభ్యంతరం చెప్పకుండా మాపాతకాలలో చేర్చుకుంటామని ఆశున అన్నాడట.

అక్కడికి పోనీ ఎండకొచ్చిన మకుండ్రి. అందరూ ఆనుంటాబొమ్మ నేవారే అయిపోయి. నలునుకై వా కాలుగు మక్కలకట్టుబడితే పట్టాపానుకు లావని అక్కడించి అందరి మాటా ఎందుకండి అపిల్లవాణ్ణి కర్రం మీ మకుండ్రి కలుపు

కొని మిగుచువు చెప్పండి అని ఆశుడి చెప్పినాడట. ఆలాగు వదిలిరాని అంతాకలిస్తే కలకండిలేమంటే కట్టుకట్టుకొనిగంగలో దిగిందని ఆఫాకరీ గారన్నారట - మకుండ్రి అభిమానంమాస్తే మైలు దూరంగా మాట వివరకనూడదు. అభ్యుతరంవారు అందరిని ఒకమాటే అమాంతగా పుకోవాలంటారు- మకుండ్రి సంతాస్తే ము చదువులేదు. న కొనమాస్తే కర్వం పడుకుని మనముకు యిస్తుంటే మకుండ్రి రాలి - ఇదంతా సహాతధర్మంవారు నుంఘానికి చేస్తున్న మహాపాపం కా ఇంకేమి ?

బి.వి., ఎం.వి. బి.ఎల్., పరీక్షలలో బాగా క్రమో వునైంది - ఒక విద్యార్థి - ఆవిడ స్టేడీ చేస్తానని కలకత్తా హైకోర్టు వాటికి అర్జీ వేడితే ఆలాగు అంగీకరింప నచ్చునా అని నిర్ధారణచెయ్యడానికి అయ్యుకుకు జడ్జిలుకలసి అలా చిన్నవాడట - ఆవిడకు అసలు వ్యాసగారవద్ద అభ్యస తరం లేకుండా చేర్చుకోవచ్చు వన్నాడు. అయితే ఆవవాళ్ళు స్టేడీయగా వుండడం అసలు స్మృతికర్రల అభివ్యాజుం కాదని అభ్యంతరం కలిగితెచ్చి చెట్టారు. చిరకు తీర్పు ఏలాగు చెప్తారో తెలియదు. అయితే అసీతున్నీ యిచ్చి నపుకు ఆవదైతే నీమి మగవాడే నీమి అంత ఆలోచన ఎందుకో వా కగమ్యగోచరంగా వుం. అసీతుడవ్యా ఇంతకొచ్చుచదువుచదివి. ఏమి అలోచనకారం చెయ్యడానికి ఈవిడ, ఈస్టేడీపనికోసం వెనుగులావతోంది. ఏకాశ్రే పండి తులకో సహాయంజేస్తే చదువుపాత సాఫ్తకమైగా అవుతు గామా? ఆవిడకబుద్ధి ఆలాగుతట్టింది. అందుకు మనమేమి చెయ్యగలం. భవమున్న వాడికి భగ్య కణంవుండదు. భగ్య కణం వున్నవాడికి భవ ముండదు.

మాలల చదువుసంస్థలు

విద్యాలయములవారు వెట్టు తిప్పలు

ఏలూరునుండి మాలకులకు లాకరీలు మాపేర వ్రాము చున్నాడు:- నేను మాలవాడను. ఆగ్రహము నన్ను సర్వవంధాలు డని తోగిడినేనాను. వ్యాధిమహర్షి నిన్ను హతులకు త్యజించి నత్యజించు గా! విద్యాలయాధికారులకు మామందు నిర్లక్ష్య భావమేవా? విద్య ప్రవృత్తికావ్యము ఇదివరకు మన మెరుగు రుమాగాని శ్రీ ప్రకృత స్వీకరణపాథ్యము వినియుండలేను. ఈ నిర్ధారణము ఏ లూరు గాని మిమను హైస్కూలు అధికారులు కొత్త కెచ్చివెట్టి వామహామ 4వక్లాను లోగ్గి మొదటిపాఠములో చేరుటకు మిమను హైస్కూలుకు వెళ్ళగా మేమ శ్రీ ప్రకృతమును స్వీకరించియెడల, చేర్చు కొనుచునియు, లేనియెడల చేర్చుకోమనియు, నెలవిచ్చిరి. అప్పుడత స్వీకరణ ఇవకు మాకెరికి ఇష్టములేదు. కా రిచ్చని నుయగుటకలక వాటిల్ల వా దొక్కడే శ్రీ ప్రకృత మును స్వీకరించునయి గాని కనుడించి పాతకాలయం చేర్చుకొన కలసిందనియు సాధించితిని. కాని కార్యము లేక పోయినది సాతకాలాధికారి కట్టిరట్టు విమనక, పిల్లవా దొక్కడన్యమతమును స్వీకరించిన చాలదనియు మా కుటుంబ మంతయు స్వీకరించ కలయుననియు, చెప్పి నా పిల్లవానిని చేర్చుకొనుట మానేసెను. విద్యానిమయములో కూడ మాయనస్యమున్నది. దొరతమకాదా గాని, సంస్కృతము గాని ఇందు విషయమై యేకోయొక కట్టుదిట్టము చేసిన గాని మాకు చావుసంస్థలు కచ్చి వాకుడవాలము. పాతకాలలో మాల వాండ్రుని నిరాటంకముగ క్షేపించుట ఉత్తరపుట గానీ చేయించకలయును. విద్యాకాభాధికారు లిందు విషయమై క్రద్ధ బూరింబనియున్నాడు.

మదరాసు కార్పొరేషన్

నో టీ సు.

స్వేచ్ఛలువర్చు డిపార్టుమెంటు.

1904 సంవత్సరము, మదరాసు మ్యునిసిపల టి-వ ఆక్టు 25-వ సెక్షను ప్రకారముగ నిర్ణయ గోష్ఠనకును లాటూగు గోష్ఠనకును మధ్యనున్న టువంటి పునలిపరచెరి గోష్ఠను, పరశువాకము లోని మురికి కాలువలు మరమ్మతు చేయుట కొరకు గాను ఈనెల 28-వ తారీఖు గురువారము నుండి అనగా నేటినుండి ప్రస్తుతము మూయుదురు. గనుక తిరిగి యుత్తరువునిచ్చేవరకు ఆమార్గమున బండ్లు మొదలగువానియొక్క రాకపోక లాపబడును.

మ్యునిసిపలు ఆఫీసు
స్వేచ్ఛలువర్చు డిపార్టుమెంటు } జె. సి. మొలోని,
మదరాసు, 28-వ తారీఖు 1916. } ప్రసిడెంటు.

భారతీయ విద్యాప్రశంస

భృతి దేశమునకు విద్యాంశుల కృత్యముగా గావ
లసి యున్నది. భృత్యేక శాస్త్రములలో విశేష పాండి
త్యము గన్న వాడు వాంఛనీయు. కాని దేశభివృద్ధికి కలయు
శాస్త్రము లన్నిటియందును కొంతకంటె ప్రవీణము గలిగి
యుండు విద్యాంశు లధికముగా గోరదగియున్నారు. భృత్యే
క శాస్త్రములలో విశేష పాండిత్యము సంపాదించిన పండిత్యు
లకుంటే దేశాన్నత్యమునకును స్వకాత్యభివృద్ధికిని కావల
యు శాస్త్రములన్నిటియందును ప్రవేళము గలిగి యుండు
స్వదేశ బాధ్యుడైననే దేశమునకు నెక్కువగా గావలసి
యున్నాడు. భృత్యేక శాస్త్రములం దిశేషపాండిత్యము గల
విద్యాంశులు అపేక్ష్యులని గాని దేశోపయోగ కారులు
కారనిగాని మేలు చెప్పెను: చెప్పజాలెను. కాని అట్టివిద్యాం
శులకంటె వైశిష్టిక చందనతరగతి విద్యాంశుల నేకమునకు
లభియ్యగా గావలసియున్నాడు. నేటిట్లుబడునకు గాని,
హిందూదేశమునకు గాని జపానుదేశమునకు గాని ఏదేశమునకు
గాని దేశభివృద్ధికి కలయు శాస్త్రములన్నిటి యందును
సాధారణజ్ఞానము గల దేశోద్ధారకుల విశేషసంఖ్య కరము
అపేక్ష్యము. అది పరమవరము.

భరతిభాద్రమునకు భృత్యేక శాస్త్రముపండితులు గావలసి
యున్నాడు; భృత్యులకు హిందూదేశోపయోగముల బాగుగా దిలకిం
చి, తక్కించి కృత్యమైన మార్పులు పరికించుటకుగా తగినవిశా
లమును సర్వసామాన్యజ్ఞానముగల విద్యావృత్తులు వేలకొలదిని,
లక్షలకొలదిని - కాదు కొట్ట కొలదిని హిందూదేశమున
కిప్పుట్టున గావలసియున్నాడు.

వైచిత్త్య తరగతుల విద్యాంశుల సంతకరకు హిందూ
దేశపు ప్రస్తుతవిద్యాక్రమ మాదేశమున కొనసాగుచున్నది? కొల
ది సంవత్సరముల క్రిందట నీ ద్వీవిభవత్వవలంబకులకును
జాంబాయి విశ్వవిద్యాలయ సంఘము (సెనేటు) లో ననేక
వాద ప్రతివాదములు జరిగెను - అందువై వృధాజగదము
వెనగి, దురదృష్టవశాత్తూ భృత్యేక శాస్త్రములవలంబకుల
యధికసంఖ్యచే నామొదటి పక్షమువారే జయము నందిరి.
అందుచే విద్యాలయపు చట్టములు వారమునకు న్యాయ ప్రకార
మేర్పరచబడినవి. పట్టపరీక్షకు జరుపగోరు ప్రతివిద్యార్థియు
మొదటికొకాళు తరగతిలోనే యేరియాయొక శాస్త్రము
సెయ్యకొనవలసినవాడయ్యెను. ఆసమయములో ననేకమంది
విద్యార్థుల కింకను సకలశాస్త్ర సాధారణజ్ఞాన మావశ్యక
ముగా నుండుటయు, అందుమూలమున వారు ప్రత్యేక శాస్త్ర
విద్య సభ్యసేయుటకు క్షేమములు గావించుటయు మొదలగు
సంగతులు అపేక్షించబడినవి! (చెన్నరాజధానియందు పనిచాలు
అందు నాల్గవ ఫారమునందీ యిట్టి ప్రత్యేక శాస్త్రాభ్యసన
చట్టము తీర్చుచుట యొక శోచనీయముగా నున్నది! చతు
వరము గృహింతుల గాక!) పూర్వచట్టముల ప్రకారము
ప్రతివిద్యార్థియు ననేకవిధములకు శాస్త్రములందును, పాఠ
ములందును విశేషజ్ఞానము సంపాదించ గలుగుచుండెడివాడు.
ఇప్పుడన్నిసో తెలిసియో తెలియకనో పూర్వము తాను ఏద్య
కొనిన యొకే శాస్త్రమునందు మాత్రము, చచ్చియో నొచ్చి
యో పరీక్షయందు కృతార్థుడు కాగలందులకయి కొంతజ్ఞా
నమును సంపాదించుకొను చున్నాడు - ఫలము పరమ యర
దృష్టఫలము.

పోనిండు; ప్రత్యేక శాస్త్ర విద్యాంశుల సనేతుల దేశ
మున కొనగి దేశోపయోగమునే యాచట్యముల వచ్చె ననుకొంద
ము సంవత్సరములు గడవినకొలదిని, చుట్టాశాస్త్రవేత్తలు,
వేదాంతశాస్త్రవేత్తలు, గణితశాస్త్రవేత్తలు, ఆర్థశాస్త్రవే
త్తలు అనేకులుగా బయలుదేరెదలెదలెను; హిందూదేశమునందీ
వరలో పరిత్యజింపబడిన వ్యాపారశాస్త్రజ్ఞులుగూడ వ్యాపా
రకళాశాల మూలముగా బయలుదేరెదలెదలెను; శాస్త్రభో
ధకరాయలు కళాశాల మూలమున ననేక పారిశ్రామికశాస్త్ర
జ్ఞులు వెదలెదలెను; పీరికిస్వదత్తగ్రంథముగ గావలసినధనము,
బోధాభ్యసనమునం దుత్తీర్ణులై శాస్త్రాభ్యాసము, విద్యా
భ్యాసక సౌకర్యములు, క్రిందితరగతులయందీ సర్వశాస్త్ర
సాధారణ జ్ఞానము, మొదలగునవికలయడెదలెదలెను; అప్పటికి
కావివిద్యాభ్యాసక పద్ధతి క్రమముగా నున్నదాయను సంగతి
సరయదము.

అప్పటికిని విద్యాభ్యసక పద్ధతి క్రమముగా లేదు.
ఇప్పటి విద్యాపద్ధతులలో అంగ్లేయ వాఙ్మయమున కతమిర
భృత్యులకు మియబడినది. విద్యార్థి తన భృత్యేక శాస్త్రము
నందు తగినంత జ్ఞానము వార్జించుకొనుటకు అంగ్లేయ వానికి

మిగల ముఖ్యమగుట మేలు వినుచుందును. అదినిజమే అయి
యుండవచ్చును. కళాశాల విద్య సభ్యసేవ పారిశ్రామిక
టకు పూర్వమే భృతివిద్యార్థియు తగినంత అంగ్లేయజ్ఞాన
మును, అంగ్లేయ చతురులకు వాయుటకును మాట్లాడుటకును
వలయుజ్ఞానమును సంపాదించియున్నాడు. అదిడెటుల జేయనే
రదన్న వానికి మంచియేర్పాటులమీద నాభావ నేర్పక వాని
కనకనరమును అంగ్లేయవాఙ్మయము నేర్చుకొనవట్టి ఏర్పాటుల
మీద క్రిందితర గ తుల లో విద్య నేర్పబడిన
దను నిజమైన సంగతి వెలసెను చున్నది. అట్టి ఏర్పా
టులచితులకే గాక అసంధ్యములును, హాసరములు నకు
చున్నవి. తట్టపరీక్షకు జరుపు విద్యార్థులలో ననేకులు అంగ్లే
యవాఙ్మయము తన ప్రత్యేక పాఠముగా దీసికొనుటకు దగు
కారణ మింక సగ్రహ్యముగనే యున్నది. లాటిను, గ్రీకు
భాషలం దసామాన్యపాండిత్యము బొందగోరు విద్యాంశులితు
దాంగ్లేయమితంక యనవసరమో యటులనే అంగ్లేయ
భారత భూమికి సంతకంటె అవసరముగా నున్నాడు.
ఈ యుదాహరణ యుపయోగమునే గాక విద్యాపద్ధతుల
యందును. ఉపమానోపమేయముగా నున్నది. ఒకానొక మా
కవీశ్వరుని కావ్యమునందు కష్టపడి, చెనుటలూర్చి కొన్ని
పద్యముల కంతపాఠముగా నేర్చుకొనుటయు, కవియొక్క
గంభీరశైలికముల గృహించుట మానిదేసి ఒకానొక
కవయయొక్క ఉపయోగము, పారవ్యము, శబ్దోత్పత్తి విచార
ణము, ఈ యవసరపు కంతకోపములు పురాతన వాఙ్మయ
తరణ అంగ్లేయ విశ్వవిద్యాలయములందును, అంగ్లేయవాఙ్మయ పర
భారతీయ విశ్వవిద్యాలయములందును విశేషముగా ప్రబలి
యున్నవి! మాత్రాధి ఏల ఈకాల విశంబరము? ఈమనశ్శరీ
రాత్మకీర్తి విదళనమే!

భృత్యేక శాస్త్రముల సభ్యసేయుట తీర్చుచిన కద్దరు
లలో బాటు సర్వశాస్త్ర సాధారణ జ్ఞానము సభ్యసేవకదరు
ఏర్పాటులను గూడ విశ్వవిద్యాలయములలో బృత్యేకపెట్టుట
కరము వాంఛనీయము. సర్వశాస్త్ర సాధారణ
జ్ఞానముగోరు విద్యార్థు లధికముగా నున్నాడు.
వారి కిప్పటికదత్తకన్న పూర్వకద్దరులే నయముగా నుండు
ననుట నిశ్చందేహశాస్త్రము. అంగ్లేయవాఙ్మయము మంచిజ్ఞానము
కావలసియున్నది - కాని అంగ్లేయ వాఙ్మయజ్ఞానముతో అకు
దానిని పాదుచేయవలయుగాక! పారిశ్రామికజ్ఞానమునకై
సంక్లృప్తమో, పారిశ్రామికము నిర్బంధము జేయవచ్చును.
వాణిజ్యమునకై పెండ్లిభావముతో లేక జర్మనీభావముతో
వినియోగించుట యవసరమందు. వాఙ్మయకం పండుగా,
చరిత్రమునందుగాని ప్రత్యేకజ్ఞానము బడయగోరువా రాభావ
లసభ్యసేవిన సభ్యసేవకవచ్చును. ప్రత్యేకశాస్త్రపాండిత్యము
గోరు భారతీయుడు వాని యాంగ్లేయ సోదరునివలె విశేషవాఙ్మ
యమునం దసామాన్య పాండిత్యముబొంద బృత్యుత్పించుట
కంటె తనకాలకీర్తి సాధకముల. శ్రోత శాస్త్రమునందు
యోగించి దేశసామ్రాజ్యపరమముగాక! అది మేముకోరుచున్నా
ము. అసంధ్యకరీక్షకదనికోరు విద్యార్థులలో నేల వేలకొలదిమంది
విద్యార్థులుమాత్రమే కృతసానుశాస్త్రముగాని, వైద్యశాస్త్ర
ముగాని అభ్యసించగోరుచున్నాడు? పరవాఙ్మయ విద్యాం
శులకంటె హిందూదేశము: కిప్పుట వైద్యులును, ఇంజనీయరు
లును, కృతసానుశాస్త్రజ్ఞులును విశేషముగా వలసియున్నాడు.

[ఇండియా ట్రేడునెట్రిక సంపాదకీయమునవరణము.]

ఒక పోస్టుమాస్టరుపై కేసు
కల్లికోట జూలై 27: - కర్నూరు మద్రాసు అనుచితరం
గాడి బ్యాంకింగ్ పోస్టుమాస్టరు మనియార్డులవై పోస్ట్మెన్ 500
రూపాయల నష్టముచెసి కేసురాగా తీతరంగాడి జయమే
జిప్రేటుగారు విచారింపి కేసును నెవనుకోర్టుకు పంపి.
మొదలువై కేసులుజచ్చెను. వానిలోఒక్కటియే నెవను
కోర్టునందు విచారింపబడు చున్నది. తక్కినవి నాలుగును నిలు
రయున్నవి. మొదలు పాస్టు డిపార్టుమెంటులో 20 ఏండ్లు
పని చేసియుండెను.
గ్రాంచి పోస్టుమాస్టరు పోస్ట్మెన్చేసి సామ్యు నక్రమముగా
వినియోగించి పోస్టు జవాబుతో మనియార్డులవై సంతకములు
వెట్టునట్లుచేసెను. అనివై హోదా అఫీసుకు చాలకంప్లెయింట్లు
వచ్చెను. మొదట పోస్టుజవాబు బంధించబడినది. నెవనుకోర్టు
లో మొదలు కేసును నోట్స్కోరిక అంతయును జూరనే చేసె
నని చెప్పెను. శాస్త్రయవాదము మొదలునోట్స్కోరిక వాదించి
గాని జడ్జిగారు దోషి యని తలచి పోస్టుమాస్టరుకు మూడు
సంవత్సరముల కఠిన శిక్షయును, 200 రూపాయల జూల్కావా
యము, అట్లు కానియెడల సంవత్సరముల కఠి శిక్ష విధించి

రంగూను జెయిలు:- రంగూను జెయిలునందు దీప్త్యాటి
నూకరింపెంటెంట్ గా నుండిన ఆవరటిక్ శిప్ట్ నెంటు ట్రాటర్
ఇ. ఎం. ఎస్ గారు నైతికవిధియును విలువబడి నందున వారి
స్థానమున నెంట్రల్ జెయిలులో ముఖ్యజెయిలర్ గా నున్న
ఏల్.డి. కాప్టెన్ గారు దీప్త్యాటి నూకరింపెంటెంట్ గా నియ
మింపబడిరి. వీరు నెంట్రలు జెయిలులో ముఖ్యజెయిలరుగా
15 సంవత్సరములు పనిచేసియుండిరి.

కృష్ణాజిల్లా సంగమ జాగరముడి నుండి చింతననేని
భావయ్యగారిట్లు మావేర వాయుచున్నాడు.
25 వ తేదీని కొత్తజగన్మూర్తులుగా యజమాన్యము
(క్రింద నొకమాజనసభ సమావేశమై ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్ర
ము అవసరమనియును ప్రత్యేక రాష్ట్రము ప్రత్యేక విశ్వవిద్యా
లయము ఏర్పడినగాని మనభావ అభివృద్ధి నొంద నేరదనియు
ను రాష్ట్రమును ప్రభుత్వమువారు యుద్ధావంతరము ఒకంగ
వలయుననిన పరుమారి భావయ్య కొత్తసంగయ్య కొత్త చిన
శివలింగయ్యగారు ఉపన్యసింపిరి. అనంతరము ప్రభాధిపతి
మన ప్రభుత్వమువారిని మిక్కిలి కొనియాడుచు నభ్యుగించిరి.

వాతావరణ స్థితి

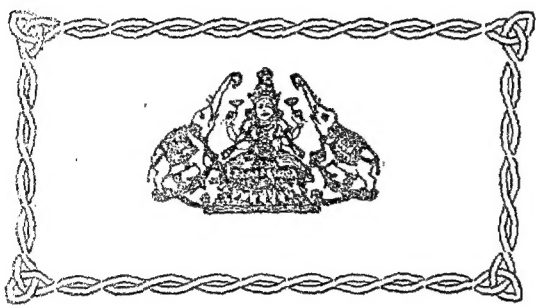
1916 సం॥ జూలై నెల 28-న తేది.

ప్రదేశములు.	తేది, 28 జూలై, 1916 నెల 28-న	కడవిన 24 గంటలలో, వీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.				
		అధిక	అల్ప	కడవిన 24 గంటలలో	8 గ వీలము నెం.	నెట్టి	9 గ వీలము నెం.	నెట్టి
గోపాలపురము	29.586	86.1	80.1	...	5.61	15.11		
వాల్తేరు	29.594	88.8	76.8	0.07	15.32	11.80		
కాకినాడ	29.649	85.8	75.8	0.21	14.46	11.83		
బందరు	29.649	89.3	75.1	1.75	24.84	12.02		
కుంటూరు	...	91.7	75.0	1.55	6.66	11.92		
నెల్లూరు	29.649	92.9	81.1	...	4.41	4.86		
చదాగి	29.675	91.1	80.1	...	7.72	7.21		
దేవూరు	29.691	95.5	79.0	...	7.28	6.03		
నాగపట్టణము	29.709	94.2	76.8	...	7.05	5.60		
కొలంబూ	29.785	85.8	77.8	0.08	63.19	88.24		
తిరువనంతపురము	29.785	82.8	74.5	0.05	28.76	32.99		
కొచ్చి	29.774	88.7	75.7	0.83	61.98	65.90		
శ్రీకొట	29.749	81.1	75.1	1.50	68.78	74.49		
మంగళూరు	29.739	80.9	76.1	0.14	76.48	80.21		
కొంబాయి	29.619	85.5	76.2	1.71	89.67	48.00		
మైదరాబాదు	29.628	87.2	78.4	0.89	28.24	11.71		
అనంతపురము	...	89.3	78.5	0.19	14.76	6.85		
బళ్లారి	29.666	89.3	74.7	0.61	12.54	6.52		
కర్నూలు	29.672	90.8	77.9	...	9.82	9.41		
కడప	29.686	94.5	81.1	...	11.88	8.65		
తెంగుళూరు	22.728	83.1	57.7	0.04	19.91	12.25		
కొడైకాణము	22.687	56.8	55.1	0.69	28.09	18.52		
ఉదకమండలము	29.919	55.7	64.2	0.11	28.80	24.53		
కొయంబూరు	29.749	84.5	71.9	...	8.68	6.99		
కల్లూరు	29.684	90.7	77.6	...	16.91	11.24		
నీలము	29.738	89.0	74.6	0.17	15.38	18.59		
తిరువనాపల్లి	29.718	91.8	76.7	...	12.69	7.61		
పుదుచ్చోటి	29.714	95.0	68.9	2.86	15.35	8.55		
చుమర	29.712	98.3	76.9	0.06	11.41	8.24		
తిరువల్వేరి	8.31	5.29		

నర్సారంలోను బంగాళాఖాతమునందును బయలుభా
రము తగినది. ద్వీపకల్పమునందు మార్పుతక్కు. కొలంబూరునందు
పడమటితీరమున మంచుగూరునుండి ఉత్తరభాగమునకు నయ
ద్రో మల్లకల్లోలముగవచ్చును. నర్సారంలో మధ్యమెట్లము
తక్కువ తక్కినచోట్ల అంతయూర్పలేదు. కర్ణాటకమునను,
తూర్పుతీరమునందును పగటిపూట వేడితక్కువ. నర్సారంలో
లో రాత్రిపూట వేడితక్కువ తక్కినచోట్ల మామూలుగనో
యెక్కువగనో కలదు. చెన్నపురి తీరమున వాయుమండలము
నందు ఆర్ద్రత అధికముగనున్నది. కర్వత్రో ముప్పుకట్టినది.
నర్సారంలోను పడమటితీరమునందు వర్ష మధికముగ పడినది.
ఆర్. ఎల్. జోన్సు
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

విషయము ప్రకటన.

గతము మొలకలు ప్రేమగింజ ముగింపు, వికటవ్యూహము	2
జాబులు	3
సీత శిష్యులైన వేంకటగిరి మహారాజుగారు, వింతలు	4
విశేషము	5
భారతీయ విద్యా ప్రశంస	6
ప్రధాన వ్యాసము	7
ఆయుర్వేదము సమస్య	8
ఆసియాపాసిఫిక్-భారతీయ ప్రభుత్వము	9-10
విదేశీ భారతీయము	11-12
విదేశీ భారతీయము	13
విదేశీ భారతీయము	14
విదేశీ భారతీయము	15
విదేశీ భారతీయము	16
విదేశీ భారతీయము	17
విదేశీ భారతీయము	18

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సంవత్సర జూలై నెల 28-వ తేది

శుక్రవారము.

అయిదొండు సమస్య.

అయిదొండు సమస్య యొకవిధముగా నిర్ణయ మగునని ఆశ యుండెను. జాతీయవాదుల నాయకుడు రెడ్డిగారును ప్రతిపక్ష నాయకుడు కార్పెనును ఇరువురును తమ తమ వైరములను మానుకొని ఏదో యొక రీతిని సమాధానము కుదిరిన చాలునని మిక్కిలి శాంతముగా పనిచేసిరి. లాముడు జాబ్బిగారు తమ సర్వ శక్తులను వినియోగించి సమాధానమును కుదుర్చుటకు కొంత కాలముగా అహంకారములు కృషిచేసినారు. ఆస్పిక్తు మహాశయుడు అయిదొండు స కు పోయి పరిశ్రమ చేయుట మాచదువరు లెరుగుదురు. ఆతడు తరువాత ఒక్కరీతిగా అయిదొండు సమస్య తీర్మాన మయినదని ప్రకటించుటయు చదునరులకు జ్ఞాపక ముండగలదు. నేటిదినము అన్నియును తలక్రిందులైనట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఆనాడు ఆస్పిక్తు మహాశయు డొక వైపున విషయవివరణ మొనర్చుచుండగా ప్రభువుల సభలో లాన్సుడౌను ప్రభువు ముఖ్యము విధముగా పలుకుచుండెను. ఇతనివాక్యవలన ఆస్పిక్తు మహాశయుని వాక్యవలన సమస్యయు చేయుట సాధ్యము కాదని ఆ ఇరువుర ప్రసంగములను ఒక్క పర్యాయము చదివిన వారికి అర్థమై యుండును. దాని పర్యవసానము నేటికి బయల్పడినది. లాముడు జాబ్బి, రెడ్డిగారు, కార్పెను గారలు పరస్పరము మాటలాడుకొని నిర్ణయించుకొనిన విధానమును ముంత్రముండలివారు ఆమోదించలేదు. ఆ నిర్ణయమును కొంత సూక్ష్మముగా తమకు అధికారముకలదని విని మామయ నానాపించినారు. విభేదములు రెండు విషయములలో పోవనూపించి, మొరటిది ఎప్పుటి

వలెనే అల్పస్వరునకు సంబంధించిన సమస్య. అయిదొండునకు స్వపరిపాలన ఇచ్చు నెడల అల్పస్వరును స్వపరిపాలన శాసనమునుండి తొలగించ వలసినదని జాతీయవాదవ్యతిరేకుల పట్టుదల. జాతీయవాదులు అల్పస్వరు శాశ్వతముగా విముక్తమొనర్చుటకు అంగీకరించలేదు. కొంతకాలము వేరుగానుండి కాలమితియయిపోయిన వెనుక స్వపరిపాలనాసంస్థలలో చేరిపోవలసినదని కోరుచున్నారు. మంత్రముండలివాడు ఈకోరికను త్రోసి వేసినా రని చెప్పతగియున్నది. నిజముగా ఈవిషయమునకు అంగీకార మిచ్చినను ఇయ్యకున్నను రెండును నొక్కటియే. కొంత వ్యవధి ఇచ్చినప్పుడు స్వపరిపాలనా వద్దటి ఉపయోగకర మని తోచినయెడల అల్పస్వరు తనంతలు తానే వచ్చి చేరును. ఉపయోగకర మని తోచక హానికరమే యను అభిప్రాయ మేర్పడిన పక్షమునందు అల్పస్వరు మరల గడబిడ చేసి వేరుగానుండి పోవుటకే ప్రయత్నించుచు గాని, కాలము తిక్కి జాకి స్వపరిపాలనాసంస్థలలో చేరిపో జోదు. కాబట్టి అల్పస్వరు ప్రశ్న విశేష భిన్నాభిప్రాయములకు గాని అనవసర గందరగోళములకు గాని ఆకరము కానవసరము గాదు. రెండవ విషయము ఆంగ్ల రాజ్యాంగసభలో అయిదొండు ప్రతినిధులు నేటి తెరగుననే యుడుటకు సంబంధించినది. అయిదొండు సభ్యులు అనేక విషయములలో ఉదారకక్షిలో నేక మగునట్టివారు. ఎప్పుడు అయిదొండునకు ప్రత్యేకము రాజ్యాంగసభ ఏర్పడునో అప్పుడే ఆంగ్ల రాజ్యాంగసభలో విమర్శకు వచ్చు అయిదొండు విషయములు తగ్గిపోగలవు. వాని స్థానమున ఆంగ్ల సమస్యలును సామ్రాజ్య సమస్యలును పొడమాప గలవు. ఏనిని తీర్చుటయందు అయిదొండు ప్రతినిధులకు ఎక్కువ పలుకుబడి కలిగిపోవు నని స్పష్టమైతే కక్షవారికి అకగా పూర్వార్చార పరాయణులకు దోచి యుండును. కాబట్టి ఆ కక్షకు జేరిన కష్టమేటివు ముంత్రముండలి వారు ఎప్పుటివలె అయిదొండు సభ్యులను రాజ్యాంగ సభలో నుంచుకొనుటకు ప్రబలాభ్యంతరము చెప్పుచుండవలెను. పాపము ఏమి చేయు గలరు? సమయము వచ్చినప్పుడు ఉదారకక్షియు ఎక్కువై పోయిన యెడల తమ నిరంకుశభావ ప్రాబల్యమునకు నష్టము వచ్చును. మాకుం జూడ నిది యొక పెద్ద కష్టముగా కన్పట్టును. ఎటులో యుధానంతరము సామ్రాజ్య రాజ్యాంగ సమస్య తీర్మానము కావలసియేయున్నది. స్కాట్లండువేల్పులుకూడ ప్రత్యేక రాజ్యాంగసభలను కోరుచున్నవి. అవియు త్వరలో ఏర్పడుటయే సమంజసము. ఇంగ్లండు, స్కాట్లండు, వేల్పు, అయిదొండులకు ప్రత్యేకము రాజ్యాంగసభ తేర్పడి నప్పుడు నేటి ఆంగ్ల రాజ్యాంగసభ సామ్రాజ్య రాజ్యాంగ సభగావచ్చును. అప్పుడు తగిన ప్రాతినిధ్యము సామ్రాజ్య భాగములకు నిచ్చుటలో అయిదొండు సభ్యులసంఖ్యను సంస్కరింప వచ్చును. ఈలోపుగ దీనిని సంస్కరింపజోవుట కెంతో కారణము కన్పించదు. సామ్రాజ్యములోని పరిపాలిత భాగముల సమస్యలు వచ్చినప్పుడు ఆంగ్లోదార సంఘమును అయిదొండు ప్రతినిధులును ఏకమై సంకీర్ణ కార్యసరణిని సాగనియ్యక పోవుదు నేమో యను భయ మే మైన నున్న దేమో మే మెరుగము.

ఎట్లునుననెమి ఆంగ్ల మంత్రముండలి అయిదొండు సభ్యుల బలిమి ఆంగ్ల రాజ్యాంగ సభలో తగ్గింప నెంచినది. దానికి అయిదొండు జాతీయవాదు లంగీకరింపలేదు. ప్రస్తుతమునకు అయిదొండు సమస్య తీర్మాన మగుటకు బదులు భీభత్స మయినది. రెడ్డిగారు స్పష్టముగా తాము చేయంగల పనిని ప్రకటించినారు. యుద్ధ విషయమున ప్రభుత్వమునెడల ఎప్పుటిరీతినే ప్రవర్తించుటగాని సామ్రాజ్య పరిపాలన విషయములలో మాత్రము ప్రభుత్వమును విమర్శింపక యూడరట! అనగా విమర్శ స్వాతంత్ర్యమును వహించుచున్నారట. వారిష్టపడుచురేల పసిఫిక్ దీవులలోని పోలీసువారి చర్యలను గురించి గొప్ప చర్యలను దెచ్చి ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞుల నలముంపవచ్చు నని యర్థము. ఈ పరిస్థితి ప్రస్తుతకాలమున ప్రభుత్వమువారికి అనుకూలము కాదనుట మేము ప్రత్యేకించి వ్రాయు బనిలేదు. ఆస్పిక్తు మహాశయు డిట్టి పరిస్థితిని ఏర్పడినప్పు ననియు నప్పుబాలము. ఏదో యొకవిధముగా అయిదొండు విషయమున వెంటనే తీర్మానము చేయక తప్పదు. ఇదివరలోని పరిపాలనా వద్దటి పనికిరాదని తేలిపోయినది. కాబట్టి మరల ఆస్పిక్తు మహాశయుడు తనకు సహజముగ నవ్రతి మాన ప్రతిభతో ఇప్పుటి సందిగ్ధావస్థను తరించుటకు చక్కనియూపాయం బాలోచించు నని ఎవరు చూడవలసి యున్నది.

వృత్తివిద్య - ఆంధ్రులు.

మన రాజధానిలో ప్రభుత్వాధి కారణమున వృత్తివిద్యకు సంబంధించిన కళాశాలలు ఎన్ని యోలేవు. వైద్యకళాశాల యొకటి. బోధనాభ్యసన కళాశాల యొకటి. తిరువాన్కూరును మనరాజధానిలో చేర్చబయ్యెకల న్యాయ కళాశాలయొకటి. ఇంజనీరింగ కళాశాల యొకటి. వ్యవసాయ కళాశాల అటవీకళాశాలలును గలవు. కళాశాలలు కాకున్నను ఆస్థానమున నుండునవి మరెందునెండ్లనున్నవి. ఈవరములోని లలితకళావిద్యాలయ మొక్కటి. వచ్చిమతీరమునందలి కల్లికోటలోని వ్యాపారవిద్యాలయ మొక్కటి.

వీనిలో బోధనాభ్యసన కళాశాల, ఇంజనీరింగ కళాశాల, న్యాయ కళాశాల, లలిత కళావిద్యాలయములకు సంబంధించిన కార్యనివేదికములు 1915-16 వ సంవత్సరమునకు జేరినవి మాయెదుట నున్నవి. ఇందులోని యంకెలను పరిశీలించి చూడంజూడ వృత్తివిద్యయందు దాంధ్రముండలము లింతవేయక బడియున్నవి గదా యచుచింత తీక్షణతర మగుచున్నది.

బోధనాభ్యసన కళాశాలలో మొత్తము విద్యార్థుల సంఖ్య 141 నుండి 164 నకు పెరిగినది. ఎల్. టి. తరగతిలో 111 గురు ఉన్నారు. క్రింది తరగతిలో 53 గురు కలరు. మనకు క్రింది తరగతి రాజమహేంద్రవరమున నున్నది. కాన దాని ప్రకంప యక్కరలేదు. ఎల్. టి. తరగతిలో 111 గురులో ఆంధ్రముండలములవారు 20 గురు మాత్రమున్నారు. రాజధానిలో మనము సగము పంతులులెల్ల రెరింగినదే. కాని మనవారు విద్యాబోధక వృత్తికి సిద్ధమగుట మాత్రము మొత్తముమీద పడుకొకండుట రెండు భాగములుగా దోచుచున్నది. ఆంధ్రముండలవిద్యాలయములలో మనవారే

హైదరాబాదు నాసిరాయిల్లో:— కొన్ని దినములకు
హైదరాబాదు పురముం ఇటీవల నాసిరాయిల్ లోని పురము
లకి నాకినదిగా విచారణయు మొదటి కి జరుగుచున్నది.
కమిషనరు ప్రభుత్వము వారు ఇ. ఎస్. గార్డెన్, ఐ. సి. ఎస్.
గారిని హైదరాబాదు నాసిరాయిల్ లోను గాని పురము

బరోపా మహా సంగ్రామము

అయిదవ స్థితి-మంత్రుల ఆలోచనము.

కరాచీలో సైనికులకు రైలుబండిలో వడ దగులుట—పార్లమెంటులో చర్చ.

బెర్లినుపైని కరవత్రములను వదలుట.

మెసపొటేమియా—పార్లమెంటు సభలో ప్రశ్నలు.

[రైటు వు ఐ జి సి.]

ఇంగ్లాండు

ఇంగ్లాండు స్వతంత్రపాలనా విషయము పార్లమెంటు జాతీయవాద సభ్యుల సమావేశము.

లండను, జూలై 26:—రెడ్మండుగారి యాధిపత్యము క్రింద పార్లమెంటు జాతీయవాద సభ్యులు సమావేశమై ఇంగ్లాండువిషయముగూర్చి ప్రభుత్వమువారి చర్యకు శక్తికరముగా వ్యతిరేకముగా వ్యవహరించుటకు తీర్మానము చేయవలయునని డిమాండ్ గా తలపాడించిన తీర్మానమును చర్చించుట కొకదినము దయచేయవలయునని మంత్రిగారిని వేడుటకు నిశ్చయించిరి.

ఆస్కీయకు మంత్రిగారు.

ఈదినము ఆస్కీయకుమంత్రిగారు బాల్ఫూర్, లాయ్డ్ జార్జి, బోస్ట్లా, చేంబర్లెన్ గార్లతో ఒకగంటపేపు మాట్లాడి శ్రీరాజుగారిని సందర్శించిరి. ఇంగ్లాండుపరిపాలన విషయమున సమాధాన మేర్పరచుటకు ఉత్తర ప్రభుత్వములు జరిగి యెడల, ఈ యాధ్యక్షమున ఇంగ్లాండుపాలన మే విధముగా జరుగవలయునని సమీక్షించుటకు గూర్చి రాజుగారు ఆస్కీయకు మంత్రిగారును యోచితురని అనుకోవలయును.

రేపు పార్లమెంటుసభ జలుగుటకు ముందు పార్లమెంటులోని వివిధసభ్యులు ప్రత్యేకముగా సమావేశమయిరి. మిగిలిన సభ్యులును సమయోచితమున నుండిరి సభలు జలుపుచు.

నర్ ఎడ్వర్డు కార్నసుగారికి 'రెడ్మండుగారికిని గలిగిన సమాధానమును ప్రకటించుటకు ఆస్కీయకు మంత్రిగారి హాజరుకొనిరి.

కేన్స్టోలు శిక్ష.

లండను, జూలై 26:—ఆగస్టు 31 తేదీన కేన్స్టోలు ఉజ్జీయబడునని, "డెయిలీ మెయిలు" పత్రిక ప్రాయశాన్యముగా కేన్స్టోలుకు మరణశిక్ష తీసివేయవలయునని గురు వివక్షమున, 26 గురు పార్లమెంటు సభ్యులును, 51 మంది ఇతర ప్రముఖులును సంతకము చేసిన ఒక విజ్ఞాపన పత్రమును రెడ్మండు కుమార్తె పంట్లను వచ్చి ఎత్తరు జనరలుగారు ఆస్కీయకు మంత్రిగారికి సమర్పించిరి.

కరాచీయొద్ద వడదెబ్బతిగిలిన సైనికులు

చేంబర్లెన్ గారి వాక్యములు

లండను, జూలై 26:—కరాచీయొద్ద సైనికులకు వడదెబ్బ తగిలిన విషయమునుగూర్చి భూచీయోవారిని బాగుగా విచారించి తెలుపవలయునని తాము హిందూజాత ప్రభుత్వమువారికి వ్యాసించిన కాయకలసభలో చేంబర్లెన్ గారు చెప్పిరి.

విలింగ్డన్ ప్రభుత్వము వాక్యములు

కరాచీయొద్ద వడదెబ్బ తగిలినవారి విషయమును గూర్చి ఇంకను తెలుపుటకు మిడ్లెక్ ప్రభుత్వము ప్రభుత్వ సభలో వచ్చిరి. ఈవిషయమును గూర్చి విశేషముగా తెలుపుటకొరకు హిందూజాత ప్రభుత్వమువారికి తంతివార్త ఇచ్చి తినునీయు, ఇంకొకటి ప్రభుత్వము రాజధానియు, ప్రస్తుతము తెలిసిన విషయములను బట్టిచూడ గాంతియు అపగ్రతలన జరిగినట్లు తెలుసును దుయు విలింగ్డన్ ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమును.

మాక్లెక్ సమాచారము.

లండను, జూలై 26:—మాక్లెక్ గారి సమాచారము విలింగ్డన్ ప్రభుత్వమువారికి హాయి చెప్పుచున్నది. బెర్లిన్ లో కేపుకు తిరిగివచ్చినది. ఇది హార్వె ఆగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంట్ 240 మైళ్ల దూరమున నర్ ఎడ్వర్డు సెంట్రల్ గారున్న "ఎమ్మా" అను స్థితియు కొంతదూరము లాగిగిలినది. "ఎమ్మా" అను స్థితియు ఎల్లప్పుడు స్థిరమునై వునకు పోయినదట.

మెసపొటేమియా బిల్లు.

లండను, జూలై 26:—మెసపొటేమియా విషయ విచారకసంఘమువారు ఎక్కువ అధికారముతో హిందూజాత ముందు విచారణ జలుపుటకు బిల్లును ఏర్పాటుకలదని కాయకలసభలో చెప్పబడినది. ఈజిప్టునుగూర్చి ఇంకొకటి ప్రతిపక్ష విచారణ జరుగవలసిన కౌన్సిలువారి ఉత్తరపు ప్రకారము ఏర్పాటు చేయబడును.

మెసపొటేమియా సైనికుల భోజన సామగ్రిలు.

మిల్లెక్ గారి ప్రశ్న.

లండను, జూలై 27:—మెసపొటేమియా యందు సైనికులకు భోజన సామగ్రిలను పంపుటకుగూర్చి మిల్లెక్ ప్రభుత్వము ప్రభుత్వ సభలో ప్రశ్నించిరి. ఫ్యాక్టు డేటమును సైనికుల కీయబడునట్లే మెసపొటేమియా యందు నివృత్తుల యొద్ద విచారక సంఘమువారు ఏర్పాటు చేయవలసినదియు మెసపొటేమియా యందు సైనికుల కాయకల సభలో భోజన సామగ్రి లీయబడుచున్నవాయు అచ్చటి అధికారులకు తంతి వార్త పంపించినది డేప్టీ ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమును.

డాక్టర్ నెల్సన్ విషయ విచారకసంఘము.

లండను, జూలై 27:—డాక్టర్ నెల్సన్ విషయ విచారక సంఘమునందు (కాయకలసభ) వాల్టర్ లాక్ గారును జేర్బుడిరి.

లిలను ప్రభుత్వము.

లండను, జూలై 27:—డెరెక్ మైక్ డ్యూకుగారు కెనడాకు గర్భకు జనరలుగా నియమింపబడుదురగా ఆయన స్థానమున లిలను ప్రభుత్వము నాకాదబాధికార వర్గమున నిలిచుటకు నియమింపబడిరి.

ఆర్థిక సమావేశపు తీర్మానములు.

చర్చ జలుగు దినము.

లండను, జూలై 27:—ఆర్థిక సమావేశపు తీర్మానములను రాబోవు బుధవారమునాడు చర్చించుచునని ఆస్కీయకు మంత్రిగారు కాయకల సభలో చెప్పిరి.

ముగ్గురు డ్యూకులు తమ గౌరవములను

గోల్ఫ్ వుట.

లండను, జూలై 27:—కంబర్లెండు, ఆల్బర్ట్ డ్యూకులకు ను మెల్బోర్న్ హార్బిన్ ప్రభుత్వ ఆల్బర్ట్ రాజకుమారునికిని వారి గౌరవ వివరములు తొలగించుటకు రాజుగారికి శిష్యులు చేయబడునని ఆస్కీయకు మంత్రిగారు చెప్పిరి.

డ్యూక్స్ లాండు.

బాల్లిమోర, జూలై 27:—ఈజిప్టులోగూర్చి ఆమెరికానుండి బయలుదేరట కధికారపత్ర మియ్యబడినది.

ఆక్రమిత దేశముల ప్రజల కావార పదార్థములు.

లండను, జూలై 27:—శత్రువుల కళమున నున్న దేశములలోని ప్రజల కావార పదార్థము లందజేయుటకు మిక్రి ఉండలివా రంగీకరి. ప తలన ఆమెరికా ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు ప్రాసినదానికి బ్రిటిషు దౌరతనము వారిటుల వ్యాసించి, ఆ శత్రువులలోని వంటసంతయును ఆ దేశములకే శత్రువులు వినియోగింపవలెను. అట్టి వినియోగమున కలగించుటకు ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు నియమించిన తలపట్ట దేశములకు శత్రువులను మంపించవలెను. వారముల కంగీకరించిన మేము దేశముల కావార పదార్థముల పొనిచ్చెదము. ఇంకొకటి శత్రువులను స్మరించినను లేక వారుగూర్చి వలసగుటకు మిక్రి ఉండలివా రంగీకరి. ప తలన ఆమెరికా ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు ప్రాసినదానికి బ్రిటిషు దౌరతనము వారిటుల వ్యాసించి, ఆ శత్రువులలోని వంటసంతయును ఆ దేశములకే శత్రువులు వినియోగింపవలెను. అట్టి వినియోగమున కలగించుటకు ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు నియమించిన తలపట్ట దేశములకు శత్రువులను మంపించవలెను. వారముల కంగీకరించిన మేము దేశముల కావార పదార్థముల పొనిచ్చెదము. ఇంకొకటి శత్రువులను స్మరించినను లేక వారుగూర్చి వలసగుటకు మిక్రి ఉండలివా రంగీకరి.

వులుతిర స్మరించినను లేక వారుగూర్చి వలసగుటకు మిక్రి ఉండలివా రంగీకరి. ప తలన ఆమెరికా ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు ప్రాసినదానికి బ్రిటిషు దౌరతనము వారిటుల వ్యాసించి, ఆ శత్రువులలోని వంటసంతయును ఆ దేశములకే శత్రువులు వినియోగింపవలెను. అట్టి వినియోగమున కలగించుటకు ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు నియమించిన తలపట్ట దేశములకు శత్రువులను మంపించవలెను. వారముల కంగీకరించిన మేము దేశముల కావార పదార్థముల పొనిచ్చెదము. ఇంకొకటి శత్రువులను స్మరించినను లేక వారుగూర్చి వలసగుటకు మిక్రి ఉండలివా రంగీకరి.

మరణము

లండను, జూలై 27:—జనరలు నర్ హెన్రీ హిల్ యాధ్యక్షుగా వ్యవహరించిరి.

ప్రాస్తు

సోము యుద్ధము

జర్మనుల కొత్త సేన నడిచుచుండుట.

లండను, జూలై 26:—ముఖ్యంగా ముండి రూటరు విలేఖకు డిట్లు తంతివార్త బంపెను:—పట్టుకొన బడిన ఒక బెవేరియను లెప్టినెంటు, బ్రిటిషువారి ఆగ్ని కన్నులు బలమును వర్ణించుచు జర్మనులు రణరంగమునకు కొత్తగా లెమ్మకొనుచున్న సేనలో మూడవపాటు బెహియనునకు, నేనాముఖమునకు నడుచు ఆయుగ్ని కన్నమునకు నశించినదని చెప్పుచున్నాడు.

బెహియ అనుభవము తీవ్రముగా వూర్వోత్తరమున 6¹ మైళ్లదూరమున నున్నది.

ముఖములు యుద్ధము.

లండను, జూలై 27:—ఈ యుద్ధమును జనరల్ హేగ్ గారిట్లు వ్యక్తించిరి:—నిన్నటి రాత్రి యంతయు తీవ్రముగా ఫిరంగి ముద్దము జరిగినది. మే శత్రువులతో ముఖములు యుద్ధమున లిపి వారికి అమికియకు ఒత్తిడి కలుగజేసితిమి శత్రువులు వివవాముగండ్లకు చేయుచున్నార. కడదిన రెండుదినములలో బ్రిటిషు సేనాముఖమునకు ఇతర స్థానములలోను ముఖ్యవిషయములేమి ములేవు.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము.

లండను, జూలై 27:—ఆఫ్తవపుడు ఫిరంగులు కాల్పుట యందు కొన్ని కొన్ని చోట్ల పరాములు తలపడుటయును మాత్రము జరిగినదని వ్యక్తపడినది.

504వ గుట్టయొద్ద యుద్ధము

పారిసు, జూలై 26:—ఈ యుద్ధము మిట్లు ప్రకటించబడినది:—ఎస్ట్రీకుకు తూర్పున మేము కొంతగూరము ముందుకుపోతిమి. సోమోకోరు పరిసరమునందు ఫ్ర్యాసిలర్ను దళయద్ధము జరిగినది. 304వ గుట్టయొద్దకు, ప్లోరీ, లాలాఫీల యందును తీవ్రముగా ఫిరంగి ముద్దము జరిగినది. తియోమాంటుకు పశ్చిమునకు మేము ముందుకు పోయితిమి మువేకనందు పోస్టిన్ కి పశ్చిమునకు శత్రువులు తీవ్రముగా పోరుచు నుండు స్థానములను బొచ్చిరి గాని వారిని శిక్షించుటగా తొలగించి పోయితిమి.

సురక్షిత గృహమును పట్టుకొనుట

పారిసు, జూలై 27:—సోము కడతీయన వరను వారాకస్మికముగ తలపడి ఈప్రేక్షకులైనైరుతిక్కు యొక్కనామును దానిలోనున్న వారిని పట్టుకొనిరి. ముంపేచలో ప్రోస్సెకుకు పశ్చిమునకు ఫిరంగులు కాల్పుబడెను. తిక్కినచోట్ల కాంగముగ నుండెను.

రష్యా

ఆస్ట్రీనియా యుద్ధము.

పూర్తియగుట.

వెట్రోగ్రాదు, జూలై 26:—ఎర్జింగ్ మనస్వాధీనముగుటకొరకే ఆస్ట్రీనియా యుద్ధమునకు పూర్తియయ్యెనని రష్యను అధికారులు ప్రకటించిరి.

ఎర్జింగును రష్యావారు పట్టుకొనుట.

వెట్రోగ్రాదు, జూలై 27:—ఎర్జింగుకు పట్టుబడినదని రూఢిర్రువానము వచ్చినది. వెమ్యెరుకు జిల్లాలో రెండుసారులు జర్మనులు తలపడి యోడిపోయిరి. వారిలో చాలమంది హతులైరి. మేము స్ట్రోనెవోకా నది దాటి పారిపోవుచున్న శత్రువులను వెంబడించితిమి. వారిలో చాలమంది మడసిరి. 5 ఫిరంగులును 6 మరఫిరంగులును మూడవవి అని జనరలు హెగ్ గారు తెలిపిరి. ఎర్జింగును పట్టుకొనినందులకు గాగిండు డ్యూకు నికలను గారి రష్యా చక్రవర్తి గా రభసించిరి.

ఒక ఆస్తి యాసేనానిన అసాయసియం ముందుట
వెట్రాగి, జూలై 27:—రవ్యవారు బ్రాడి
వల్లి సందుల ఆస్తి యాసేనాని జనరల బొహమరు మెయి
నుగారి సేవలంబర్ధనమీదను చాల విషయస్థితియందున్నది.

హాలండు

డచ్చివారి తూర్పుదీవులు.

సబ్బరై నలు పంపబడుట.

రాబర్డు, జూలై 26:—డచ్చివారి తూర్పుదీవుల
కోటకు ఫెయిక్ కోర్టు నాకానిర్మాణ కాలయందు 4 పెద్ద
సబ్బరై నలు నిర్మింపబడుచున్నది.

డచ్చిదేశపు చేపలుపట్టువారు.

హేగ్, జూలై 26:—డచ్చివారి చేపలు పట్టుకడకు
లను బ్రిటిషువారు పట్టుకొనిన సందర్భమున చేపలుపట్టు సంఘ
ములవారు తమ యనగి కారమును తెలుపుచు బ్రిటిషువారికి
తంలివారపంపిరి. లండను నగరమున డచ్చి చేపలుపట్టువారి
ప్రతినిధిలో చర్య జరుగుచున్నది. గనుక మీకును మాకును
విమర్శన లవనరములేదని సర్ ఆలెక్ బాప్టస్ గారు ప్రత్యు
త్తరమిచ్చిరి.

అమెరికా

డానియలుగారి హెచ్చరిక

వాషింగ్టన్, జూలై 27:—తటస్థదేశములవారి ధర్మ
నిర్వహణమని డానియలుగారు తేని నిర్వచించిరి ఆ ధర్మ
మున నిర్వర్తించుటకు “నా దుకరాలివా” అను ప్రాసరును
2 డిస్ట్రీయరులను కర్డీనియా అగ్రములకడకు పోయిరి. త్వరలో
ద్యూట్ లొందు జలాంతర్గామి బయలుదేరనందుటయే
దీనికి కారణ మగును.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(మా స్వకీయ విలేఖరుల వద్దనుండి)

బొంబాయి

తాతా ఇసుము ఉమ్మ కంపెనీ

బొంబాయి, జూలై 27:—ఈ కంపెనీవారి ఏజెంట్లు
కమిషనులను, ఏజెన్సీకాలమును వృద్ధిచేయు విషయమును
గూర్చి ఈడెను సర్ సెనాన్ డేవిడ్ గారి యాజమాన్యము
క్రింద నొకసభ జరిగినది సర్ సెనాన్ డేవిడ్ గారు 2 గంటల
వేపు దీర్ఘచర్య జరిపిన పాత ఈ తీర్మానమును నిర్ణయింప
కయే రాబోవు వారమునకు సభను నిలిపివేసిరి.

బంగాళము

వంగరాష్ట్ర వర్తకసంఘము

సర్ జార్జి వార్నెసుగారితో సంభాషణము
కలకత్తా, జూలై 27:—నేను సభ్యులు చాలమంది
నభకు వచ్చిరి. అభ్యుక్తులను సర్ ప్రాన్సిస్ మోర్టగా రగారి
సనమున గూర్చుండిరి. సర్ విలియం మేయరుగారు రాసభకు రా
జాలకపోయిరి. అదాయపుపన్నును విధించుట వసూలుచేయు
టలనుగురించి రాష్ట్రీయ దొరతనములతో నుత్తర ప్రత్యుత్తర
ములు జరుగుచున్నవి మేయరుగారు చెప్పిరి. ఈ దేశములో
కన్న విరోధుల వక్రస్థానముల నన్నిటిని దొరతనమువారు
నిర్మితముచేసెను. పానిములో జరిగిన వ్యాపార సభ లో
హిందూదేశపు ప్రతినిధు లుండకుండుటవలన స్వతరపాలన
ముగల అధినివేశములతోమాత్రమే ఆలోచించెద మని
అస్పీష్కుగారు చెప్పట చేతను కొంత సందేహము కలిగినది.
కొంతరి కది ఇటీవలి తంత్రీవార్తలవలన తీసినది. అయినను
వార్నెసుగారు నేను స్పష్టపరచెదను. అని ప్రాన్సిస్ గారు
నుడివిరి. పిమ్మట హిందూదేశమునుండి ఉమ్మగు ఎగుమతి
చేయుటను గూర్చియు నీతిగిరికి పెద్దగాడి రైలుదారిని చేయు
టను గూర్చియు వివరించిరి.

యథాసంశర వ్యాపారమును గూర్చి మా|| ప్రే గారు
నుడువును సామ్రాజ్య వాసులు వ్యాపార స్వాతంత్ర్య
మితరుల కెక్కురికి నీయమనుట పొసగదు. అంగ్లమిత్ర దేశముల
వారిట్లు చేసిన నాక్షేపించెదగదాన కొందరికి వుతితముగను
కొందరికి నుంకములను ఏర్పరచియు ప్రవేశము కలిగింపరలెను.
ప్రస్తుతము నుంకములు లేకుండుటచే ప్రపంచము సందర్భభాగ
మున మనవ్యాపారము సాగుచున్నది. నుంకములను మనము
పుచ్చుకొన నారంభించినచో విదేశీయులకు మనమిచ్చుకొన

టకుగూడ నిర్దవడి యుండవలసివచ్చును. ఎటులనైన సామ్రా
జ్యవాసుల నుతితముగను తదితరులను నియమాను సారముగను
వ్యాపారము చేసికొన నిచ్చుట యుతిదరి ఆయవనడివిరి.

అదాయపు పన్నునుగూర్చి డెబ్బు. ఇ. క్రమముగారును
వాణిజ్యశాఖకు ఢిల్లీకి గాని సిమ్లాకుగాని మార్చుదారి డెబ్బును.
అయినను నైడుగారును నుడివిరి.

వాణిజ్యశాఖ వ్యాపారముచేయువారి కెడముగ నుండ
రాదనుట నిజము. యుద్ధములవలన కలకత్తా వ్యాపారమునకు
భంగము కలుగలేదు. నాకలురూప్రము తక్కువగ నున్నది ఆ
లోటు యంతలో తీవ్రమిది గాదు. యినుకలపైలను పంపుట
లో కలకత్తావారందరును చాలసహాయము చేసిరి. దొరతనము
వారు వార్షికవారతను గనుపరప దలచిరి గాన మీరందరును
పరిశ్రామిక సంఘము వారికి వోడ్పడకలె ను
దొరతనము వారు వాణిజ్యశాఖను మెండుటలో లండనులోని
వాణిజ్య శాఖవారు నడుమార్చిన విషయమంతయును కర్తవ్య
కందరికి లభించగలదు. దొరతనమువారు వ్యాధముగా కీర్తు
తేయుట వక్రస్థానములనుగురించి జరిచేనెదను. వారు ఎగు
మతి వ్యాపారమునుగూర్చి వాగుగా వాలోచించుచున్నార
ఆర్థికవర్గపు పూర్తిగా కడకటిపారి నిర్ధారణ చేయబడునపుడు
హిందూదేశమువారితో గూడ వాలోచించెద మని ఇండియా
మంత్రిగారును ప్రభావమంత్రీ గారునుగూడ వాగ్దానము చేసి
యెన్నారు. ఉమ్మెగుమతి చేయగూడదనుటకు కారణ
మున్నది. అదాయపు పన్నును గూర్చి నేను మీ యభిప్రాయ
మును ప్రాతములకముగ నెరుగగోరుచున్నాను సర్ జార్జి
వార్నెసు గారునిరి.

బంగాళ దేశపు ఆంబ్యులెన్సు దళము.

మెసపొటేమియా నుండి తిరిగి వచ్చుట.

కలకత్తా, జూలై 27:—బంగాళ దేశపు ఆంబ్యులెన్సు
దళము నుండి ఇద్దరు లెఫ్టినెంట్లును, ముగ్గురు నలు అన్సిస్టెంట్లు
నర్జనులును, 19 నుండి ప్రైవేట్లును, 35 గురు ఉపచారకులును
మెసపొటేమియాంగమున ఒక సంవత్సరము పనిచేసి ఈడెను
ము చలుల కలకత్తాకు వచ్చిరి.

బంగాళ దేశపు గవర్నరుగారికి బంగాళ దేశపు ఆంబ్యు
లెన్సుదళ గౌరవకార్యదర్శి నర్వాధికారి గారికిని ఈక్రింది
విధమున తంత్రీమాపమున ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగెను.

“నర్వాధికారి గారికి:—తేపటిదినము మెసపొటేమియా
నుండి తిరిగివచ్చు బంగాళాదేశపు ఆంబ్యులెన్సుదళములోని
వారికి నావ్యాపరపూర్వకును స్వాగతమునర్పింపుడు. ఆమె
రాయుండిన్న ఆప్పత్రిలో వాగుచేసిన పనిసర్వవిధముల
క్లాఫింపఁదగి యున్నది. సామ్రాజ్యమునకు వారుసేస చేసిన
వారైరి. కార్యకేరీ”

“బంగాళ దేశపు గవర్నరుగారి అంతరంగిక కార్యదర్శి
గారికి:—ఈడెనును స్వదేశమునకు తిరిగి వచ్చిన బంగాళాదేశపు
ఆంబ్యులెన్సు దళమువారు గవర్నరుగారి దయాపూరితమగు
సంతోషమునకు వారి సమస్కృతుల నర్పించుచున్నారు. ఆంబ్యు
లెన్సు దళమువారి పనిని ప్రభుత్వమువారు క్లాఫించుటయే
వారి కమితముగా బహుమతి నిచ్చుట. కమిటీవారు ఆంబ్యు
లెన్సు దళమువారితో గలది మీకు కృతజ్ఞతా పూర్వక వంద
నము నర్పించుచున్నాడు.”

రాజప్రతినిధిగారి ప్రొకవిషయ కార్యదర్శిదగ్గరనుండి
నర్వాధికారిగారి కీక్రింది తంత్రీవార్తవచ్చెను “ఆంబ్యులెన్సు
దళమువారు మాతృభూమికి తిరిగి వచ్చినపుడు వారు సామ్రా
జ్యమునకు చేసిన మహోపకారమునకు శ్రీ రాజప్రతినిధిగారు
విశేషముగా అభినందించిరి వారికి తెలుపుదని శ్రీవారు
మీకు వ్రాయుచునిరి.”

పంజాబు

అంబ్లా మాత్యకేసు

లాహోరు, జూలై 27:—నేను ముద్దాయి వరాయి
మీది నురకలు రక్తపు చురకలని సాక్ష్యమిచ్చిన పోలీసువారు
నిర్ధారణగా చెప్పలేకపోయిరి. ఇకపైదని వెనుకటివలె స్ఫుట
ముగా కనబడుటలేదు. చేతిమీద గీరులు గోళ్లగీరులే అని
కర్నలులేనుగాను కరీక్షించెప్పిరిని ఒక సాక్షి చెప్పెను. ఈ
ముద్దాయిని నెవనునుకుంపిన మేజస్ట్రేటుగారి తీర్పును చది
విరి. అప్పుడు ముద్దాయి ఇటుల చెప్పెను.

“నన్ను పోలీసువారు పట్టుకొనుటకును నామీద నను
యనపడిరిని నే నెఱుగను. నాభార్య అమాచును నగరమునకు
వెళ్లుటకు 2, 3 దినములకు పూర్వ మామెయే నా భుజమును
గిరినది. అది దొంగకాటులవలన కలిగినదని నేను పోలీసు వారితో
చెప్పియుండును. టివరు గారిసోదరుడు మొదటచంపబడిన శ్రీని

వెండ్లియాడగోరనుగాని ఆసంబంధము వుదకలేదు గాన టివరు
నా మెండ్లియాడెదమి వామాను జరిగిన వాటిరాత్రీ టివరుగారి
గారిసోదరుడుకన్న ముసీంచెనదివారితో టివరుగారెచ్చెను
టివరుసోదరుడిప్పుడు ఈదేశమునలేదుగాన ఈసంగతి సరదు
పోలీసువారికి తెలుపలేదు. టివరుగారి నాకరు కారియానున్నవా
వాసముగలవాడు గాన వానిమీదనుమానము కలిగినది బుజు
మీదను యిబాదుమీదను గీరులునురక్తపు చురకలును ఎలకలిగి
నవరి మేజస్ట్రేటుగారు నన్నుడుగగా నేనుచెప్పలేదు. అను
రాయి నేను చాకలివానికిచ్చి నేసితినిగాని పుత్రక చేయలేదు.
చంపబడిన శ్రీకిని నాకును ఆక్రమకును సంబంధ మేమియును
లేదు. ధనమును దొంగలించుట కొరకే ఆమెను చంపియుం
దురని నేనుహించి నందివిక్రమదని అడిగితిని. ఆసంచిలో
నుండి ఆమె రూపాయలను తీయుట నేను చాలసాను
చూచితిని. టివరుగారి యింట్లోనేను పొర బాటు నకు
క్రమమెదడు కట్టబడిన గొలుసుమీద కాలువేసితిని ఆకుక్ర
కరచుట వలననో లేక చనిపోయిన శ్రీకినము తాకుట వల
ననో నరాయికి నురకలు ఏర్పడి నుండవలెను.

ముద్దాయి పక్షమున ముద్దాయి భార్యయు ఒకవో
క్రమముంటివాడును సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఎవరో సోల్లరు ఆమెను
చంపింట్టందరును చెప్పకొనిరిని పోలీసువారికి చాలమందిమీద
అనుమానము కలిగినదని ఆతడనెను. “నిరుదు నాక్య జరుగుట
కు యుం నేను అమాచును నగరమునకు వెళ్లితిని. నేనుచురల
వచ్చి మాడగా నాభర్త మాయముగానే యుండెను.
చంపబడిన ఆమెగోరి మీదవేయుటకు మేము పూ
లదండలను పంపితిమి. నేనుఅంబ్లాలోనుండినచో నాక్యజరిగి
యుండక పోవునని నేను వినుచునుండగా నాభర్త టివరుగారితో
చెప్పలేదు నేనుఅమాచును నగరమునకు వెళ్లుటకుండు
నపుటాటకు నాభర్తనన్ను పట్టుకొన బోయెను నేను
విడిపించు కొనుటకతనిచేతిని గిరితిని నాభర్తకు మేమావతపు
నొక్కులున్నిదిగాన సరదు మద్దనాచేయించు కొనుచుండునని
ముద్దాయిభార్య చెప్పెను. ఇకతేయుట వ్యాధివాచులు
వాదించిరి. రేపు వ్యాధ్యాధిపతి తనయభిప్రాయమును తెలుపును.

బ్యాంకు మేనేజరుపై కేసు.

లాహోరు జూలై 28:—పూర్వము పాపులర్ బ్యాంకు
మేనేజరుగా నుండిన గోపించువువై వచ్చిన కేసునందు మేజి
స్ట్రేటుగారు యద్దయివై నేరము మోపి నేర విరమమును తెలి
పిరి. కేసు ఆగస్టు 10 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

రెడ్ క్రాస్ నిధి కిమ్మటకు రూ 1272622-1-10 లు
ఆంబ్యులెన్సు సంఘమువారికి మట్టినది.

మధ్యరాష్ట్రములు

మధ్యపరగణాల వార్తలు.

మహారాష్ట్ర బాన్సులుల పటాలముకు గూర్పుట.
నాగపూరు, జూలై 27:—నాగపూరు డిప్యూటీ కమి
షనర్ క్లాక్ గారి యువోద్ధానమువలన కొందరు అసభికార
మహారాష్ట్ర బాన్సులులు నమావేళమై ఒక బాన్సుగా
పటాలమును గూర్పుటకు తీర్మానించిరి.

రాజధాని సభ.

అనరబిలు సర్ విన్ బోనుగారి భవనమునందు ఒక
విన్నసభ జరిగెను. అనరబిలు డిప్టీ, వాధాభాయి, డాక్టర్
గోర్, డక్ గార్లును తదితరులు సభ నలంకరించిరి. బాడ్లి సార్వ
భౌమునికి తమరాజధాని డెయిలుకును, ధర్మకర్మున సామ్రా
జ్యము నుపుచున్న యుద్ధమునందు బ్రిటిషువారికి సంపూర్ణ
జయము కలుగునని ప్రజలనమ్మకమని ప్రభుత్వమువారికి ప్రక
టించుటకును ఆగస్టు 4వ తేదీని ఒక మహాసభ జలుపునట్లు
సభ్యులు తీర్మానించిరి.

శాసనసభ

ఆగస్టు 16వ తేదీని జలుగబోవు మధ్యపరగణాల శాసన
సభ నూతన సభామందిరమున సమావేశమగును. ఈ మందిర
మునకు చుట్టి ప్రభువుగారు పువాదిరాయి నేసిరి.

కిచెన్ బ్లాకనిధి:—ఈ నిధికి ఉదయపురపు మహా
రాణిగారు 10 వేల రూపాయలను, బలోదా మహారాజుగారు
5000 రూపాయలు నిచ్చిరి.

పెలిగారిపు సంఘ కార్యదర్శి — పెలిగారిపు సంఘ
కార్యదర్శి వార్తన గారు హిందూదేశక్షుణ్ణి నిబంధనల ప్రకార
ము ధర్మశాలలో నివసించవలసినదని వారికి తెలుపబడినదట.

THE GREAT WAR.

Irish Situation: Premier's Conferences.

LEAFLETS DROPPED ON BERLIN: THEIR CONTENTS.

Karachi Troop Train Disaster: Discussions in Parliament.

QUESTIONS REGARDING MESOPOTAMIA IN COMMONS.

HEARING OF MR. TILAK'S CASE POSTPONED.

[Reuter's Agency.]

British Front.

Hand-to-Hand Encounters.

LONDON, July 27.

General Haig this afternoon reports that throughout the night our artillery was active. We have continued at various points to press the enemy with hand-to-hand encounters. The enemy is using large numbers of gas and tearshells. Elsewhere on the British front no incident of importance has occurred during the last forty-eight hours.

The British Communique says that except for an occasional artillery duel and sharp local encounters there is nothing of importance to report.

French Front.

A Fortified House Captured

LONDON, July 27.

PARIS.—The Communique says that the French surprise attack south of Somme captured a fortified house southeast of Estrees with prisoners. The day was quiet elsewhere except in Champagne where there was a fierce artillery duel west of Prosnès.

Intense Artillery Firing at Hill 304.

July 27.

PARIS.—This afternoon's communique says:—We progressed east of Estrees. There was lively fusillade on the outskirts of Soyecourt. There has been intense artillery firing at Hill 304, Fleury and Lalaufee. We progressed west of Thiaumont. A strong enemy attack on a three quarter mile front west of Prosnès in Champagne only penetrated the advance positions from which the enemy was immediately ejected.

Caucasus Front.

Capture of Erzingan. Tsar's Congratulations.

LONDON, July 27.

PETROGRAD.—The communique confirms the capture of Erzingan. General Sakharoff adds that two German attempts at offensive in the Cernern district were repulsed with considerable loss. We crossed the river Sloniovka and are pressing the retreating enemy who are losing very heavily. We have captured five guns and six machine guns. The Tsar has congratulated the Grand Duke Nicholas on the capture of Erzingan.

Austrian Front.

An Austrian General's Armies Threatened.

LONDON, July 27.

PETROGRAD.—The Russian approach to Brody threatens General Boehmermoller's armies with envelopment and renders finally untenable the position of enemy forces in the direction of Lemberg.

Mesopotamia.

Mesopotamia Commission.

Provision for Sittings Outside Britain.

LONDON, July 27.

In the Commons it was stated that the Mesopotamia Bill provided for the sitting of the Commission in India with the same compulsory power regarding attendance of witnesses and production of documents as in England. If sittings are required elsewhere as for instance Egypt the necessary provision will be made by an order in Council.

Rations of Troops in Mesopotamia.

Question by Lord Middleton.

LONDON, July 27.

In the House of Lords Lord Middleton asked a question regarding the rations of troops in Mesopotamia. Lord Derby replied that the War Office were endeavouring to get information which would allow them to give the equivalent in value of rations issued in France. They had telegraphed asking whether the troops were receiving the full scale of rations and hoped that the answer would be satisfactory.

Bengal Ambulance Corps.

CALCUTTA, July 27.

Two Lieutenants, three Sub-Assistant Surgeons, nineteen privates and thirty-five followers of the Bengal Ambulance Corps returned to-day from Mesopotamia after a year's active service.

Exchange of the following telegrams took place between the Governor of Bengal and Dr. Sarbadhikari, Honorary Secretary of the Corps:—

Governor's Telegram.

To Dr. Sarbadhikari:—"Please convey to the members of the Bengal Ambulance Corps arriving to-morrow (27th) morning my cordial welcome. The work they have done in the Bengal stationary hospital at Amara has been praised on all hands. They have done a good piece of work for the Empire. (Sd.) Carmichael."

Reply.

To the private Secretary, H. E. the Governor of Bengal, Camp:—"Members of the Bengal Ambulance Corps, returned home to-day, tender grateful thanks to His Excellency for his kind message. In this gracious recognition of their humble efforts to serve the Empire they find their best reward. The Committee beg to join the personal of the Corp in returning dutiful thanks. (Sd.) Sarbadhikari."

Viceroy's Telegram.

Dr. S. P. Sarbadhikari has received the following message from the Military Secretary to H. E. the Viceroy:—"On their return to India the Viceroy desires me to ask you kindly to convey to all ranks of the Bengal Ambulance Corps His Excellency's appreciation of their services to the State."

Great Britain.

THREE DUKES TO BE DEPRIVED.

Of Their Honours and Titles.

For Joining the Germans.

LONDON, July 27.

Mr. Asquith announced that the King would be advised to take steps to deprive the Dukes of Cumberland and Albany and Prince Albert of Schleswig Holstein of their British Honours and Titles.

Another Addition to Dardanelles Commission.

LONDON, July 27.

The Commoner Mr. Walter Roch has been added to the Dardanelles Commission.

The Economic Conference-Resolutions to be Discussed.

LONDON, July 27.

In the House of Commons Mr. Asquith announced that the resolutions of the Economic Conference would be discussed next Wednesday.

FOOD FOR CIVILIANS.

In Occupied Territories-British Government's Proposals.

Their Warning to Central Powers.

LONDON, July 27.

It is officially announced that the Imperial Government propose to admit foodstuffs into the territories occupied by the enemy provided the enemy will reserve wholly to civilians all foodstuffs in those territories and will allow neutrals selected by the President of the United States to control the distribution. If this offer is refused or unanswered before the harvest time the Imperial Government will hold the Central Powers responsible and will exact such reparation as can be secured by the Allied arms or can be enforced by the public opinion of the neutrals for every civilian starved to death in the occupied territories.

Lord Lytton.

Appointed Civil Lord of Admiralty.

LONDON, July 27.

Lord Lytton has been appointed Civil Lord of the Admiralty in succession to the Duke of Devonshire who will be the next Governor-General of Canada.

Shackleton's Party.

LONDON, July 27.

BUENOS AIRES.—A Chilean steamer has returned to Tierra Del Fuego in a damaged condition after having towed the schooner "Emma" with Sir Earnest Shackleton on board 140 miles south of Cape Horn. The "Emma," proceeded towards Elephant Island in favourable weather.

The Irish Settlement.

Meeting of Nationalist M. P's.

LONDON, July 27.

A meeting of the Nationalist members of the House of Commons, Mr. Redmond presiding, decided to ask the Premier for a day for the discussion of the motion by Mr. Dillon demanding immediate disclosure of the Government's plan in regard to Ireland.

Premier's Action.

Mr. Asquith conferred with Mr. Balfour, Mr. Lloyd George, Mr. Bonar Law and Mr. Chamberlain for an hour to-day, after which he had audience of the King.

TELEGRAMS.

The question under discussion is believed to be connected with the administration of Ireland in war time in the event of negotiations for a settlement not being resumed.

The Irish members of the House of Commons will meet before the sitting to-morrow. Other parliamentary organisations are closely following events.

The Premier has promised to publish the precise agreement between Sir Edward Carson and Mr. Redmond.

The Abortive Irish Settlement. Previous Terms Published.

LONDON, July 27.

The heads of Mr. Lloyd George's abortive Irish settlement have been published. They are generally as already announced. (See June 13th and July 15th).

The head regarding representation at Westminster reads:—The number of Irish representatives in United Kingdom House of Commons shall remain unaltered namely 103. It does not state for how long.

The head relating to Ulster simply defines excluded area and says Act shall not apply to it, does not mention the duration of exclusion.

The head relating to the duration of the Bill tallies with the statement made by Mr. Asquith on July 10th, substituting Parliament for Government in sentence:—Government had not then made permanent provisions for the Government of Ireland etc.

The Troop Train Incident. MR. CHAMBERLAIN'S ANNOUNCEMENT.

LONDON, July 27.

In the House of Commons, Mr. Chamberlain announced that he had directed the Government of India, when they had fixed the responsibility for the deplorable troop train incident, to hold those responsible to strict account.

Statement by Lord Islington.

In the House of Lords Lord Middleton asked for further information regarding the Karachi troop train disaster. Lord Islington said that further enquiries had been telegraphed to India in regard to various allegations made here, but the replies had not yet been received. The information available all seemed to point to lamentable, if not culpable, negligence. He expressed the deepest sympathy which he was sure the whole House shared with the families who had suffered apparently unnecessary loss.

The Sentence on Casement. A Petition for Remission.

LONDON, July 27.

The "Daily Mail" states that the execution of Casement has been fixed for the 3rd August.

The Inspector-General of the Redemptive Volunteers has forwarded to Mr. Asquith a petition for a remission of the death sentence signed by six Bishops, twenty-six Members of Parliament and fifty-one other notable persons.

Petition Presented.

The Petition for reprieve of Casement was presented to Mr. Asquith yesterday.

Kitchener Fund. A Larger Committee.

LONDON, July 27.

Owing to the growth of the Kitchener Fund and with a view to placing it on a national basis the archbishops of Canterbury and York, Cardinal Bourne, Chairman of Free Church Council, the Chief Rabbi, General Booth, Admiral Jellicoe, Viscount French, General Haig, G. N. Barnes M. P., William Crooks M. P. the Viceroy of India and Governors-General of the Dominions have been invited to join the Council.

An army order warns officers and men that giving information regarding military operations to relative will be severely dealt with.

Obituary.

LONDON, July 27 th.—The death is announced of General Sir Henry Hildyard.

Holland.

Britain and Dutch Fisheries. Dutch Fishers' Protest.

LONDON, July 27.

THE HAGUE.—With reference to the seizure of fishing vessels, the fishermen Union have telegraphed to the British Minister protesting. Sir Allan Johnstone has replied that it is useless to enter into a discussion, as the representative of the Dutch fisheries is discussing the matter in London.

Strong Protest Sent.

HAGUE.—At a meeting of the fishing industry to discuss the British seizures of ships, it was announced that Holland had sent a strong protest.

Submarines for Dutch East Indies.

LONDON, July 27.

ROTTERDAM.—The Feyencord shipyard is constructing four large submarines for the Dutch East Indies.

United States.

The "Deutschland" Obtains Clearance Papers.

LONDON, July 27.

BALTIMORE.—Clearance papers have been granted to the merchant submarine "Deutschland".

Mr. Daniel's Precaution.

WASHINGTON.—The Cruiser "North Carolina" and two Destroyers have proceeded to do what Mr. Daniels, Secretary for the Navy terms neutrality duty outside Virginia Capes. This is presumably in connection with the attempt of the "Deutschland" to depart shortly.

TELEGRAMS.

Germany.

The Flight to Berlin.
French Aviator's Feat.

PARIS, July 28.

Aviator Marcel flew across Germany on the night of the 26th June, and was taken prisoner by the Austrians at Chelm, owing to the failure of his motor. He dropped a proclamation in German in Berlin, declaring that the Central Powers had premeditated war, that the strength of the Allies and distress in Germany were growing, and that the neutrals had been alienated by the cruelties of the Germans, who were fighting for bloodthirsty kings and junkers, while the Allies were struggling for the liberty of all peoples.

Turkey.

ENEMY FINANCE METHODS.

German Loan to Turkey.

LONDON, July 27.

Official reports from Constantinople state that Turkey is obtaining a further advance of about £2 millions from Germany, but will receive it not in coin, but in depreciated German Exchange bonds on which they will base a fresh issue of paper money. This transaction illustrates the methods of enemy finance.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Calcutta.

Bengal Chamber of Commerce.

Meeting with Sir George Barnes.

CALCUTTA, July 27.

There was a fairly large gathering of members of the Bengal Chamber of Commerce this afternoon to meet Sir George Barnes, who had a prolonged conference with the Chamber's Committee on the previous day.

Sir Francis Stewart, President, presided, and, in the course of his opening remarks, regretted the absence of Sir William Meyer, who had left Calcutta under pressure of other engagements. The question of income tax had been taken up with him by the Committee, and Sir William stated that he was already in communication with local Governments regarding the improvement in the methods of assessment and collection, and he hoped to see distinctly good results before long. Sir Francis expressed the hope that the recently issued Hostile Foreigners Trading Ordinance meant that Government was going to set about the summary winding up of all enemy firms straight away and use the powers it has got. With reference to the assurance that India would be not only considered but consulted with reference to trade problems after the war, some anxiety had been aroused recently owing to the fact that Australia and Canada were represented at the Economic Conference at Paris, but not India, and also owing to the fact that the Premier, at Ladybank, had referred to self-governing dominions and colonies but not to India. It was true that the apprehension had been dispensed to some extent by later telegrams, but the speaker hoped that the Hon'ble Member would dispel it altogether to-day. He then dealt with the extension of the broad gauge to Siliguri and the prohibition of export of steel from India.

Mr. Bray.

The Hon'ble Mr. Bray, the next speaker, dealt with trade after the war. He regretted that one Chamber had published its own detailed suggestions before the sitting of the Conference of the Chambers. Personally he considered a completely self-contained Empire impracticable, for in that case what would the Allies say? But there was nothing unnatural in the owner of a property saying "No one shall come in except on my terms," so with the Empire. They could allow some nations in as welcome guests, others as paying guests. (Laughter.) Protective duty was like the no-man's-land. It will probably hit us hard even if it hit the enemy harder. They must, therefore, be prepared to pay besides for protective tariff and consider it was worth the price. It might be that the British had taken half the world without opposition because of the open door. No protective tariff would be of any good if they allowed foreigners the freedom of action in the Empire that they had in the past. Of the five courses now open they should keep the Empire for British subjects, admitting others only on terms, and war conditions as regards trade should be continued for a period after peace had been declared. That was invaluable if practicable. The problem was to find a golden mean.

Mr. Crum.

Mr. W. E. Crum invited Government's attention to the taxation of income earned on British capital employed in India, compared with the taxation on the profits made by foreigners. English income and super-taxes at maximum amounted to 8 sh. 6d. in the pound, whether remitted home or not. Nobody grumbled at that, but foreign capitalists should undergo similar disabilities. He believed that taxation powers in this respect had been taken in Britain and Australia.

Mr. Ironside.

Mr. W. A. Ironside urged closer contact between Government and Commerce. Correspondence with or visits to places a thousand miles away was antiquated. The working portion at least of the Commerce and Industry Department should not go either to Delhi or Simla, and the senior staff should be permanent. He urged a better railway programme, and the tapping of India's loan resources by the issue of premium lottery bonds.

Sir George Barnes' Speech.

In the course of his speech, Sir George Barnes said that it was fully alive to the necessity of the Commerce and Industry Department maintaining close touch with Indian business interests. Calcutta had been not un-

favourably affected by war conditions, though regarding tonnage he could not hold out much hope of great improvement for a long time to come. He acknowledged the patriotic and liberal spirit in which the millowners and shipping interests of Calcutta had dealt with the question of supply of sandbags. He felt sure that the Industrial Commission would have their support, and assured them that the Government of India meant business. The Government of India's proposals for an enlarged Commercial Intelligence Department would, he hoped, render available for merchants throughout India the information collected by an extensive organisation which the Home Government were setting up in the city of London. The Government of India intended to use the Hostile Trading Ordinance with energy, thoroughness and justice. Regarding trade after the war the Government was now examining in detail the different heads of export trade in which every interest had been largely concerned. When the question as a whole came to be considered they had the definite promise of the Secretary of State and the Prime Minister that India would be called into consultation and take part in the Councils of the Empire. Regarding the prohibition of the export of steel sections, it was necessary to prevent the country being drained of its manufactured steel. Regarding the income tax Sir George Barnes requested Mr. Crum to let him have a memorandum on the subject.

The meeting then broke up with the usual expressions of thanks.

Commissions for 42 Officers.

CALCUTTA, July 27.

A Press communique states that forty two Officers under the Government of Bengal are being permitted to apply for Commissions in the I. A. R. O. Twenty one belong to the I. C. S. five each to Police, Education and P. W. D., two to Excise and the remainder to other Departments. Twenty two in addition had already joined excluding those who joined on furlough for the period of the war.

Punjab.

The Umballa Murder Case Trial.

LAHORE, July 27.

In the Umballa murder case before the Chief Court, to-day, Inspector Beatty cross-examined said that the Superintendent of Police and other officers were doubtful when they were shown the accused's trousers whether the stains were really blood marks. Mr. Whistler, Superintendent did not think them to be blood stains. Witness noticed a carbolic soap in the bath room used by the accused and thought that he detected the smell of carbolic soap over a stain on the accused's trousers. The marks were less distinct now than they were then.

Mr. Tomkins, Deputy Inspector General of Police said that Colonel Lane examined the accused's arm at his suggestion and gave the opinion that they were finger nail marks.

The accused's statement before the Magistrate of Umballa who committed him to the Sessions, was then read and His Lordship then examined the accused, who said that he did not realise that he was suspected of murder till his arrest. The marks on his arm were caused by his wife 2 or 3 days before she left for Ahmednagar to see a friend. He might have told the Police that the marks were mosquito bites. Mr. Tiver told him after the murder that his brother was first engaged to his wife, and that they had a bitter quarrel on the wedding night when Mr. Tiver's brother used some angry words to Mr. Tiver. He asked Mr. Tiver if his brother was in India with the Territorials but as Mr. Tiver did not think so, he did not mention the matter to the Police. His suspicion fell on Kalia, Mr. Tiver's servant, whom he once saw in bad company. The Magistrate at Umballa wanted him to explain the marks on the trousers and arm, but he did not do so as he thought in that case the Police would still harass him and he might be discharged from the Army. Mr. Tiver gave his trousers to the dhobie. He did not give them for wash. He had never any improper relations with the deceased. As he thought that robbery was the motive of the murder he asked about the deceased's satchel where she kept money. He had seen the deceased handle that money bag for money. The accused then made a voluntary statement stating that he accidentally got his foot on a dog's chain, at Mr. Tiver's house on the day of occurrence. Thereupon the dog caught his leg. Either that, or the fact that he touched the deceased as she lay dead might account for the stains.

Mrs. Browning Examined.

Witnesses for the defence were then examined the most important of them being Mrs. Browning, wife of the accused. She said that she was a widow when she married the accused last year. She went to Ahmednagar some days before the murder. The accused appeared quite natural on her return. They sent floral wreaths to the deceased's grave. The accused did not say to Mr. Tiver in her presence that had she been at Umballa the murder would have not taken place. Shortly before she left for Ahmednagar the accused once tried to catch her and she, while rescuing herself from his grip, playfully hurt his wrist with her nails, which he used to keep long. The accused was rheumatic and used to have liniment rubbed on him.

A neighbour of the accused, examined, said that after the murder the theory was that some soldier had committed the murder and the police suspected many people.

The Government advocate and Mr. Bomanji then addressed the jury for the prosecution and the defence respectively.

His Lordship would address the jury to-morrow.

DISHONESTLY MISAPPROPRIATING
Rs. 13,000.

Falsification of Accounts.

LAHORE, July 28.

In the criminal case filed by the official liquidator of the Popular Bank against gopi Chand, late Managing Director of the Bank, Rai Sahib Labhu Ram, Magistrate, after hearing the prosecution counsel framed on the 26th inst. charges under Sections 409, 420 and 467 of the Indian Penal Code and section 236 of the Indian Companies Act of 1913, against the accused for cheating one Diwanchand and thereby

dishonestly misappropriating Rs. 13,000 to which he was not entitled and falsifying books of accounts to that purpose. 10th August has been fixed for the next hearing of the case when prosecution witnesses will be re-examined.

Bombay.

The Tata Iron and Steel Company.
General Meeting of Shareholders.

BOMBAY, July 27.

An extraordinary general meeting of the shareholders of Tata Iron and Steel Company was held this evening for the purpose of considering the suggestion put forward by the directors for increasing the commission of the agents of the Company as well as the period of agency. The meeting, which was presided over by Sir Sasoon David, was a stormy one, and, after about two and a half hours discussion, had to be adjourned till next week without coming to any conclusion. The minimum commission which Messrs. Tata, Sons and Co., Agents of the Company, are at present entitled to is Rs. 50,000. Their commission on the Company earnings is at present five per cent. The suggestion made is to the effect that henceforward they shall get commission on a graded scale according to the dividends to the shareholders with a maximum of ten per cent on the net profit and a minimum of Rs. 50,000.

Sir Sasoon, in moving the proposal, said that, in justice to the agents he thought it necessary to assure them that the proposal to increase their commission had originated entirely with the Board of Directors other than those who were members of the agents' firm and had been in abeyance until now in deference to the agents' own wish. He then referred to the arduous work of the Tatas in conducting preliminary investigations and research which laid the foundation for the ultimate success of their enterprise. With exemplary energy and resourcefulness the agents had successfully grappled with enormous difficulties. They had rendered signal and valuable service by pledging their personal credit with banks to secure enormous financial facilities, necessary for the conduct of the business. He added that no other firm would have undertaken the work and responsibilities of such magnitude on so meagre a remuneration as they were getting at present.

Sir Fazulbhoy Currimbhoy seconded the proposal. Many speakers who followed, while admitting the justice and necessity of increasing the remuneration and acknowledging the services rendered by the Tatas, said that this was not the time to bring forward the proposal. Some advocated that the proposal should be dropped entirely. Others wanted it to stand over for some time. A fourth party suggested the appointment of a committee to go into the matter.

Sir Ibrahim Rahimtullah said that all the facts had not been placed before the shareholders. They were talking of a percentage and did not talk of figures. Rumour had it that the Company's profits for years would be fifty lacs. As at present they would make about three lacs on that sum. He asked was that not adequate? He asked the Directors not to persist in their resolution.

Mr. Perrin, Consulting Engineer of the Company, who has just come down from England, spoke highly of the company and the agents. He said that when the new extensions were completed all competition would be overcome and they could produce cheap steel. The meeting eventually adjourned till next week without arriving to any understanding.

It is understood that Mr. Barton, Secretary, Telegraph Association, has received instructions under the Defence of India Rules, to make his residence at Dharmasala.

Notice on Mr. Tilak--Hearing Postponed.

POONA, July 27.

The hearing of the notice issued against Mr. B. G. Tilak on charge of orally disseminating seditious which was likely to bring into contempt or hatred or excite disaffection towards Government, by the District Magistrate of Poona, which was fixed for hearing to-morrow has been postponed to Wednesday the 2nd August. It is understood that Mr. M. A. Jinnah and Mr. Joseph Baptista from Bombay will defend Mr. Tilak.

The hearing of the case in which Mr. Tilak has been asked to show cause why he should not be bound over to keep peace has been postponed. 2nd August was the date first fixed upon but this was found not long enough to enable counsels on both sides to go through the speeches and other matters said to be relied on by the prosecution. Hence either the 7th or the 11th August will be the date of the first hearing.

Burma.

Seven Death Sentences.

MANDALAY, July 27.

The Special Tribunal to-day sentenced the remaining thirteen accused in the seditious case. Seven were sentenced to death with recommendation for mercy in one case. Five to transportation for life and one to seven years transportation. Forfeiture of property was pronounced in all except the last case.

LATEST TELEGRAMS.

LONDON, July 27.

In the House of Commons Mr. Asquith agreed to add Naval and Military Representatives to the Dardanelles Commission and Mr. Wedgwood to the Mesopotamia Commission. Both Commissions will be empowered to inquire into the origin, inception and conduct of operations.

PETROGRAD.—It is officially announced that the Russians continue to pursue the retreating Turkish army in Armenia. We have seized a depot of warshorse at Erzincan. The Capture of Erzincan is most important, it secures the Trebizond-Erzurum road and gives the Russians unfettered use of the sea base of Trebizond which will be most useful if the Grand Duke means to strike at Turkish main positions at Sivas 120 miles from Erzincan and enter Anatolian plains the heart of Turkish Empire.

WASHINGTON.—The Senate has passed the Bill authorising an expenditure of 312 Million Dollars on the army a third more than was voted by the House of Representatives.

జెజవాడ వార్తలు.

(మా స్వకీయతలకును యొద్దనంది)

నూజిడు బ్రహ్మకేను.

జెజవాడ వార్త 24:— ఈ కేసుయొక్క తర్వాత సానము చెప్పబడి 20 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. తర్వాత సానము తేలితదనియు గనుక 24 వ తేదీకి తిరుగ వాయిదా వేయబడినదియు ఆ వాయిదా వాయిదా మేజస్ట్రేటు హుక్కు గారు సెవిచ్చిరి. తూర్పువారు సెలవుమీద హుక్కు గారు 22 వ తేదీని స్వీకృతిగానికి చార్జి బిప్పింది వెల్లిరి. హుక్కు గారు తీర్పు ప్రాసెసింటు చెప్పిరి కాని కాగితము లేదనియు, తాము రికార్డుమాడవలసి యున్నందున ఆగస్టు 22 వ తేదీకి వాయిదా వేసితిమనియు స్వీకృతిగారిరి. కావలి కింకరావు జంధర అసిస్టెంటు జస్టిస్ వీ. కాంతయ్య గుంటూరు బ్యాంకి గుమస్తా రంగారావు గార్లయొక్క క్రాసుకరీతు చురయొక్క తర్వాత సానము జరుగవలయునని చుద్దయ్యకును రిచీమందు గారు కోరగా కోర్టువారందరి కంగీకరించిరి.

కాగితకరీతు జరిగిన వెంటనే ఉభయపక్షములను జూడన జరుగును. ఆయె స్వీకృతిగా తర్వాత సానమును చెప్పవలెను.

ఈ కేసుయొక్క తర్వాత సానము వివరము ఇచ్చట జనుమిక్కిలి ఆతురతతో నున్నారు. ఈ విషయం కోర్టు నిండి పోయినది. ఎవటికి వెల్లినది కేసునంగతి చెప్పకొనదున్నాడు.

తనాశిల్ దారు.

మూడు సంవత్సరములను వైగా మాకు తనాశిల్ దారు గా నున్న జరిణము జగన్నాథరావు పంతులుగారికి మా యూరి నుండి మార్పుకలిగినది. పంతులుగారు కాంతయ్యయ్య. కొందరు తనాశిల్ దార్లవలె తాజేదారులనుగాని మనము కరిణములను గాని తూలనాడక వారిని మార్పు దతో చూచుచుండిరి. తనాశిల్ దారి అయినతోడనే మనవారు కొందరు దాష్టీ కపు పంతుల కర్మవరము నడుపుట మనమందర మెరిగిన సం గతియే. జగన్నాథరావు పంతులు గారావద్దవినవలంబించితేని చెప్పినచో వారి బుద్ధిశక్తిల కన్పట్టవచ్చును. కాని వీరుచేసిన పనులను విమర్శించు వంతులకు వీలులేదు. భగవంతుని సామా కాదు పన్నునుగూర్చి విమర్శించవలసియున్నది. వీరు ఇవటికి కాలవెట్టిన మొదటి సంవత్సరములో 80 రూపాయలు పన్ను వెల్లించు చుండెదనానికి మూడు సంవత్సరములలో ఏటేట పన్ను హెచ్చించుచుండి నేడు నూరు రూపాయలయ్యెను. మూడురెట్లు ఆదాయపుపన్ను వృద్ధిచేయబడెననిగా. ఆ ఆసా మికి ఆ దాయము కూడ వృద్ధి ఆయ్యెననిగా మన మాలో చించిన పక్షము వ మనము చాలమట్లు కు మోసపోవుము. అటుల ఆదాయము అభివృద్ధియైనచో మనకేదా రాధ్య మెందులకు? తెక్కలలో ఆంకెలు పెట్టవలె కన్పించుచున్నానని నిజముగధనికులకాలేదు. ఏవిధమునైన నేమి రివిన్యూ ఎక్కువనుగుటకై పంతులుగారు కృతచేడి. కాని ప్రజల కష్టములమును నాలోచించి యుండలేదు. అధికాదాయము పన్నును చెల్లించుటకై ప్రజలు ఎంతకృతములను చుండిరో పంతులు గారు చాలా చించి యుండలేదు. తన తోడివారి కష్టములముల నెప్పుడు ఆలోచించడో అట్టి మానవునియెడ తోడి ప్రజలకు అపరాధ ముకూడ తిక్కవలెను సావధానము. వీరిసానమున రావు సా హెబు కేదారము రామ శాధు గారు నియమించుచుండినారు. తాటిచెట్ల తెగళ్లను పోగొట్టుటకై చాలకరీతుచేసేయుండుటచే కొలదికాలముక్రిందట వీరిని రావుసా హెబుబిరుదములో ప్రభుత్వమువారు గౌరవించిరి. అధికరాండిపన్నును చెల్లించ జాలక బాధపడుచున్న మాతలా కా ప్రజల కష్టములను తోల గించుటకై వీరు ప్రయత్నింతురుగాత యని కోరుచున్నాము.

కమ్మలావుల వెదచల్లునది సువాసనద్రవ్యరాజము

ఆలోచనము స్పెంట్ కేసులకాదు. ముగంధపుష్పముల రసము. నాలుగుచింతపున తేలిగుడ్డపై వేసికొనినచో ఎంత సువాసనముగనో యుండును. దేవతానిలయము నందునకా సందనము గలిగించగలదు.

తల చిన్న పీసా 1-1	...	0-8-0
" మధ్యరకం "	...	0-12-0
" పెద్దపీసా "	...	2-0-0
ముగంధ కాల్లు "	...	0-1-0

వి. వి. చార్జి ప్రత్యేకము.

పోలుపజంట్లు:— అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ టెమికల్ కంపెనీ, సెం 15 వ నామామసీరు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజంట్లు:— మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి, నం 29, వై. నాథుల రోడ్, తూలంగడిసమీపం, మదరాసు.

మున్సిఫల్ ఎన్నికలు.

మున్సిఫలిటీలలోను, తాలూకా బోర్డులలోను మనము ఆరితేలిమీ మనము స్వపరిపాలన కర్తృలనుగుడుమని నమ్ము వారితో నేను ఏకీభవించవలెను. ప్రస్తుతపు మున్సిఫలిటీలు తల సంవత్సరముల తరబడి ఉన్నను మనకు వికలత్వము అభి వృద్ధికాదు. రామరామ పరమహంస విరోధము మోచుకుచు న్నవి. మున్సిఫలిటీలలోను తాలూకా బోర్డులలోను మనకు స్వేచ్ఛ గ కదలినచో బహుభాగుగా వానిని మనము పరిపాలించుట గురుము. కాని మనము చేతకానివార ము మనవైరి అంతుక ముగ అధికారుల లెక్కనుంచుకుదుకో అప్పుడే మనకు స్వకం త్రిబుద్ధి సన్నగిల్లుచున్నది. అధికారులు అభ్యర్థులగు నన్ను సంఘములను గూర్చి మనకు ఆలోచన అసంపద లేదు. అభ్యర్థుల ఎక్కుకొనెను అధికారులు మనకుండి ఆయన మంచి వాడగుట సంభవించెనేని ఆయనవైరి అధికారి అంతుకములను. ఉన్నప్పటికిని నభ్యర్థులలో వికలత్వము చెదరు.

ఉన్సిఫలిటీలలో అభ్యర్థుల ప్రభుత్వమువారు తేర్చుచెడి మా జెజవాడ మున్సిఫలిటీలలో వంటి సంఘములలో ఎన్నికల సంవత్సరములు పరిచేసినవి వికలత్వము చేపూకుట అసంభ వని అతభవముమీద తెలియుచున్నది. వైదముక్ (ప్రభుత్వ మువారి) నియోజింపబడినందున ప్రభుత్వమువారిని సంపాదించుట ఆయనవిధియై యున్నది. అట్టిస్థితిలో ప్రజలచే నెన్ను కొనబడు కవున్సిలర్లకును వైదముక్కుకు నేకీభావమును దీరనేరదు. అనేక సంవత్సరములు వైదముక్కు నుండగోరినవత్తున కవున్సిలర్లు ఆపయ్యలనియు, కవున్సిలర్ల పోట్లబలలన విజయము లేదనియు ప్రభుత్వమువారికి నామినేటెడ్ వైదముక్కు తెలియవచ్చుచుండుట ఆచారముగ కవున్సిలర్లను ఏకనకు ఎక్కువ కవున్సిలర్లతోడనుగ నుండిరే భయమేలేదు. లేకపోయెనేని కొన్నాళ్లు కొందరిని మరికొన్నాళ్లు మరికొందరిని తనవద్దకు చేర్చుకొని వారిని ఆటబాటులగు జేయుచుండును. నామినేటెడ్ వైదముక్కు ఉన్నప్పటికిని, ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన కవున్సిలర్లు ఎక్కువగా నుండురేని ఆయనఆటము పొగనేరవు. ప్రభుత్వమువారిచే ఏర్పాటు చేయబడిన కవున్సిలర్ల సంఖ్య ఎక్కువఉన్న రోజులలో మా మున్సిఫలిటీలలో ఈ దుర్వర్త పడెను. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారిచే నేర్పాటు చేయబడుచు వారి కంటే ప్రజలచే నెన్నుకొనబడు కవున్సిలర్లను నామినేటెడ్ కవున్సిలర్లు వీరిని వచ్చేయకముందే ఎక్కుకొనబడుట ఏర్పాటు చేయబడినది. ఈ ఆటకాటము మా యూరివారు ఊతగా పుచ్చుకొని నుడయెదనానికి నాలుగు సంవత్సరముల వైదముక్కును ఎక్కుకొనెడి అధికారులు త్వరగా రానున్నది నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును.

అమృతాంజనం
అమృతశబ్దమాదిగల
మాయమందుగాదు.
ప్రతియింట నుండదగినది
తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు
కీళ్లనొప్పులు, పక్షవాతములు
వీటికి దివ్యమృతము.
చక్కని దబ్బితో సహా
పీసా 1-8 0-8-0 అకాలు

Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills - - - 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

మీ కవనర మైనచో
యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత పోయినట్టిగాని పనులనుగురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, పంపులు వంపులుగ వంచ బడిన లేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామా నులను గురించిన అన్ని విషయములను గుఱించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి సందర్భముల సలహా నాలోచించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాల ములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:—
ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
సౌత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్
తలపెట్టె నెం 55 కి రు,
389 మదరాసు.
(వై కామోజివ్ గోదనపల్లె ఈ కత్రిక చేరువాడ నుకూరింప గోరుచున్నాడు.)

దంతచూరము
ఇది
పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపాడుము.

ఈ దంతచూరముతో
పండ్లు కోముటవలన
చిగుళ్లనుండి రక్తము
ప్రవించకుండును.
నోట ముగ్ధము లేక
యుండును. పండ్లు
ముత్యముల లెల్లగా నుండును.
అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.
సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు
తగియున్నది.
పండ్లకు బలము నిచ్చును.
చిగుళ్లు గట్టిపడును.
ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బీలువిక్రయము
డబ్బీ 1-కి 0-2-0. డబ్బీ రూ. 1-2-0.
అమృతాంజనము దీసో,
7, తంబు శెట్టిపేట, బాద్మిపురము, మదరాసు.

కావలెను
ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యకట్టెయందు
నందును ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్త సంచాదార్లను
కుదుర్చ గలిగిన యేజంట్లు కావలయును.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.
పోస్టుబాక్సు 212 బొంబాయి.
అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.
వ్యవస్థాపకుడు.

Silks I

అంగారా!

గౌరవనీయమైన పాపియస్ కోలర్ల బ్రాండును అందమగు నువ్వుల నభివృద్ధిచేయుచున్నది. జనులకు తమ శరీర సౌందర్యము కను నుజ్జ్వలము చేయుచున్నట్లు పురుషులకును పురుషులకును అందము తెచ్చు నువ్వులన్నిటిలో మనము ధరించు నువ్వులే వర్తించుచున్నవి. అందుచే జనోపయోగముకొలుపును, మా స్వలాభము కొలుపును, జపాన్, మూరల్, బెంగళూరు నువ్వులకు గుణములందీ మేలే నువ్వుల తెప్పించి అనేక అందమైన అంచులలో (నెల్లూరం, గోరం, దక్షిణాదం, మామిడి, బిండికల్ అంచు వగైరా) ఎక్కువసాధ్యము, తిలుచు, తిడుకు, మృదువుగల, భండువాలు, చీరలు, పంచ అను, కొలువాను, తిలకుడ్డలు లోనగునవియు సేయించుచున్నాము. ఇదివరలో మావద్దబట్టలు ఖరీదుచేసిన వారిలో వజ్రపురమండి మాకుచేసిన యోగ్యతాచక్రములే మేము తయారుచేయి. బట్టలయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు నిదర్శనము. పలయవాడు ఈక్రింది చిహ్నమును వ్రాయవలెను.

	ఖరీదు	వెడల్పు అంగుళాలు	పొడవు X జములు
మూరల్ పట్టుభండువా, తెలుపు, గోల్డెన్ కలరులోను	12-0-0	47	8
మూరల్ పేక భండువా, తెలుపు గోల్డెన్ కలరులోను	10-0-0	47	8
జపాన్ పట్టు భండువా తెలుపు	7-8-0	47	8
మూరల్ పట్టు నెలగుడ్డ, తెలుపు గోల్డెన్ కలరులోను	11-4-0	27	5
మూరల్ పేక తిలగుడ్డ, తెలుపు, గోల్డెన్ కలరులోను	11-4-0	32	5
జపాన్ పట్టు తిలగుడ్డ, తెలుపు	9-12-0	32	5
జపాన్ పట్టు కొలుగుడ్డ, తెలుపు.	8-0-0	54	1

(169) ముప్పన సోమరాజు, పెద్దపురం, గోదావరిజిల్లా.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిమితపు రక్తములను జరించువాడ్యములకు కీటుమనంటి మందు. వీరపులను, మచ్చలను, గండములను, పుష్పము, పొలెస్మియను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

కావచ్చును. గుణ మిచ్చుట నిష్కంఠమును, సహజమైనను మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన వోషములను పోగొట్టును. కీటుమనంటి పొడవైనవోషములను, మలబద్ధమును కాల్చేసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. కీటుమనంటి గుణము 18 రోజులవరకు మందులకు 4 రోజుల బుద్ధిలలో అమృతము.

కావచ్చును: పి. డి. సావంత్. 144. వననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

మోహి నీతైలము.

5 తులముల నూనె గల సీసా 1-కి 0-1-0. వి. పి. చార్జి వేలు.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు ఉపయోగమైనది. ఇది మనోహరిత్రమజేయు విద్యార్థులు, ప్రియము, ఉద్యోగస్థులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర నిచ్చి విశ్రాంతిని గలుగజేయును. మందరుల మోహిలావణ్యములకు ప్రావగు కురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడగలను. ఇది వెండ్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి ప్రవాహమైననల్లనిరంగుళిగిరించి శిరస్సునకు చలువబుట్టింది, మెడకుకు కొత్త సాంపునుకూర్చి, మనోహరమైన సువాసనగలిగియుండును. ఈమోహిని తైలము అనేక సువాసనగల వస్తువులతోడ నూతనముగా తయారు చేయబడియున్నది. తలయందుండు వెండ్రుకలను రాల్చు పురుగులను నశింపజేయుగల తైల విది యొక్కటియే.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు.

తేలునుండు:— తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించును. బాధనరములపెంబు పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన చోటును మొద్దగునటులుచేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1-కి 8 అ. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

నోటీసు.

శృష్టినికొర్రు బెజవాడలో తమ్మన తాతయ్య ప్రదర్శన వారితాలూకు రైసుప్లాక్ట్ రీలో నేటివరకు వర్క్చేయు చున్నటువంటి రుస్తుం లెప్ ఆయిల్ ఇంజను బి. హెచ్. పి. 45 సెకండుపేండు (Rustone type Oil Engine B. H. P. 45, second hand) విక్రయించెదరు గనుక కావలసినవారు ఈదిగువ అడ్రసుకు ఆగ్దు చేయవలయును. ఎక్కువ ఇళ ఫరుమేషన్ కావలసినయెడల నదరువారిచేర వ్రాసి చూచి జవాబు యియ్యబడును.

MMANA TATAYYA BROS.
RICE MILL BEZWADA.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అంగ్లమును కాశ్యమనుభవముపొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అంగ్లమార్గమును కలగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జియు మేమే భరించుకొనెదము. పంతునే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, అశంకనిగపాటోషధాలయం. 157, వాడ్య, మదరాసు.

చాల శ్రేష్ఠమైన ముక్కుపొడి.

పలము 1-కి రూ. 0-1-8, పీక 1-కి 8-0-0

సుగంధ ముక్కుపొడి

బుడ్డి 1-కి 0-4-0 డజ్జ 1-కి రూ. 2-0-0

కే. పాన్నరంగ మొదలయూరు, ముక్కుపొడి వ్యాపారము, పోస్టుబాక్సు నెం. 175, మదరాసు.

258

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న “ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామోజిషిక్”ను యువయోగింపవలయును. దానినువయోగించిన బాయిలర్లు త్రుక్కు కట్టి పోక్కులు పోక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్ల ప్లేట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుక్కు పట్టకుండగను శుభ్రముగా నుంచును. ఈ కామోజిషిక్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించి యు సలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రూ. 25-0-0.
ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అందు 389 ఇంజనీరింగు వర్క్సు

తలాలపెట్టె నెం 553 రూ మదరాసు
(వై కామోజిషిక్ గోరునప్పుడు ఈ క్రితక చేరుకాడ నువాహరింప గోరుచున్నాము.)

188 మంచి ధాతుప్రేమి మందులకొలుపు ఇంక చీకటిలో వెతకవచ్చునా?

మదనమంజరిమార్తె. 40 మార్తెలగుల డెబ్బి క్రయము రూ 1.50

సుప్రసిద్ధముగా నుండునపుడు ఇంతక్రమమును ఏల అనుభవించుచున్నాదో ఈమార్తె బాల్యమందు చెడునదో చదివేత తెప్పించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమైన ఇంద్రియ ప్రావణ్యము, సత్సంకల్పము, బలహీనము, రక్తకోషము, అజీర్ణము, మలబంధము మొదలగు అనేక వ్యాధులను నివర్తింపచేసె నిమిషములో పోగొట్టును, రాజవైద్య వారాధ్యక్షుని కేళకటి, 20, వై నాబాబుబాగ్ మదరాసు.

ఆంధ్రుల చరిత్రము.

మూడవ భాగము.

గ్రంథకర్త, చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు.

గ్రంథము కావలసినవా రీదిగునచిరునామాకు వ్రాసి కొన్నియెడల బడచుగలరు. గ్రంథము 486 పేజీలు గలిగి కాలికోలెండు చేయబడినది. వెల పోస్టేజీ గాక రూ. 1-8-0-0.

వెలగల వేంకటరెడ్డి,
506 ఇలిహానరంగిజీ గ్రంథమాల, అరవల్లి-కృష్ణాజిల్లా.

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయుర్వేదీ యాషధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చిరి.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్ వర్క్సు

లేహములు, బిల్లులు, మాత్రలు మొదలగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారంబున సిద్ధపరుచుదురు. వెలపట్టికకై వ్రాయుడు. ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధానిలోను ఏజంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.